

Malena Fajardo Gil

**ESTUDI DE MERCAT PER A LA CREACIÓ D'UN CLUB SOCIAL EN
SALUT MENTAL A LA COMARCA DEL TARRAGONÈS**

TREBALL DE FI DE GRAU

Àrea temàtica: APS ASSOCIACIÓ MENT I SALUT LA MURALLA

Doble grau ADE + FIC

**FACULTAT D'ECONOMIA i EMPRESA
Universitat Rovira i Virgili**

Reus

Curs 2024-25

Índex de continguts

1.	Presentació	7
2.	Introducció.....	9
2.1	Contextualització	9
2.2	Objectius	9
2.3	Estructura i metodologia	10
3.	Salut Mental	12
3.1	Que és la Salut Mental.....	12
3.2	Serveis relacionats amb la salut mental	12
3.3	Club social en salut mental	14
3.4	Historia clubs socials a catalunya	15
4.	Associació Ment i Salut La Muralla	17
4.1	Objectius i serveis de l'associació	17
4.2	Club Social en Salut Mental	18
5.	Anàlisi de la situació actual	21
5.1	Metodologia	21
5.2	Anàlisi demogràfic de la comarca del Tarragonès	21
5.3	Anàlisi de la oferta actual de serveis de salut mental en el Tarragonès.....	26
5.4	Anàlisi de l'impacte del club social actual	29
5.5	Anàlisi de les necessitats actuals segons el públic objectiu	32
5.6	Anàlisi de les necessitats actuals segons els professionals.....	36
5.7	Anàlisi del municipi més adequat per la creació d'un nou club social.....	38
6.	DAFO del nou club social.....	41
7.	Rendibilitat del projecte	44
8.	Conclusions	54
9.	Bibliografia	57

Índex de figures

Figura 1	20
Figura 2	22
Figura 3	22
Figura 4	23
Figura 5	25
Figura 6	26
Figura 7	30
Figura 8	31
Figura 9	33
Figura 10	34
Figura 11	38
Figura 12	43
Figura 13	49

Índex de taules

Taula 1	46
Taula 2	47
Taula 3	48
Taula 4	51
Taula 5	52
Taula 6	52

Estudi de mercat per a la creació d'un club social a la comarca del Tarragonès

El present treball, realitzat en col·laboració amb l'associació Ment i Salut La Muralla, se centra a realitzar un estudi de mercat que proporcionari la informació necessària per decidir en quin municipi del Tarragonès és més adient l'establiment d'un nou club social enfocat a persones amb trastorn mental.

Per tal de donar resposta a aquesta qüestió, es realitza una anàlisi de la situació actual de salut mental de la zona, analitzant tant les necessitats de la població com la disponibilitat i accessibilitat dels serveis existents. Un cop identificat el municipi més idoni per a la ubicació del club social, s'avalua del seu impacte potencial mitjançant el càlcul del *Social Return On Investment* (SROI), una metodologia que permet mesurar el valor social generat a partir d'un projecte comunitari i d'aquesta manera, identificar si és un projecte rendible per a l'associació i la resta de parts implicades.

Paraules clau: estudi de mercat, salut mental, club social, SROI (*Social Return On Investment*).

El present treball, realitzat en col·laboració amb l'associació Ment i Salut La Muralla, se centra a realitzar un estudi de mercat per decidir en quin municipi del Tarragonès és més adient l'establiment d'un nou club social enfocat a persones amb trastorn mental.

Per tal de donar resposta a aquesta qüestió, es realitza una anàlisi de la situació actual de salut mental de la zona, analitzant tant les necessitats de la població com la disponibilitat i accessibilitat dels serveis existents. Un cop identificat el municipi més idoni per a la ubicació del club social, es fa un anàlisi de la seva viabilitat mitjançant el càlcul del SROI.

s'avalua del seu impacte potencial mitjançant el càlcul del SROI *Social Return On Investment* (SROI), una metodologia que permet mesurar el valor social generat a partir d'un projecte comunitari i d'aquesta manera, identificar si és un projecte rendible per a l'associació i la resta de parts implicades.

Paraules clau: estudi de mercat, salut mental, club social, SROI (*Social Return On Investment*).

Estudio de mercado para la creación de un club social en la comarca del Tarragonès.

El presente trabajo, realizado en colaboración con la asociación *Ment i Salut La Muralla*, se centra en realizar un estudio de mercado que proporcione la información necesaria para decidir en qué municipio del Tarragonès es más adecuado establecer un nuevo club social enfocado a personas con trastorno mental.

Para dar respuesta a esta cuestión, se realiza un análisis de la situación actual de salud mental de la zona, analizando tanto las necesidades de la población como la disponibilidad y accesibilidad de los servicios existentes. Una vez identifico el municipio más idóneo para la ubicación del club social, se evalúa su impacto potencial mediante el cálculo del *Social Return On Investment* (SROI), una metodología que permite medir el valor social generado a partir de un proyecto comunitario y, de este modo, identificar si es un proyecto rentable para la asociación y el resto de partes implicadas.

Palabras clave: estudio de mercado, salud mental, club social, SROI (*Social Return On Investment*).

Market study for the creation of a social club in the Tarragonès Region

The present paper, carried out in collaboration with the *association Ment i Salut La Muralla*, focuses on carrying out a market study providint the necessary information to decide in wich area of the Tarragonès Region is more appropriate the establishment of a new social club focused on people with mental disorders.

To address this question, the study includes an analysis of the current mental health situation in the area, analyzing both the population's needs and the avaliability and accessibility of existing services. Once the most suitable area is identified, the potencial impact of the new club is evaluated through the calculation of the *Social Return On Investment* (SROI), a methodology that measures the social value generated by a social project and helps determine whether the initiative is a worthwhile investment for the association and other skateholders involved.

Keywords: market study, mental health, social club, SROI (*Social Return On Investment*).

1. Presentació

Segons l'organització mundial de la salut (OMS) 1 de cada 8 persones en tot el món pateixen un trastorn mental. Observant dades nacionals, segons l'estudi fet per la fundació AXA l'any 2024, el 34% de les persones entrevistades a Espanya van assegurar tenir un trastorn mental i el 29% de les persones participants no consideraven que tenien el suport dels seus familiars i amics en temes relacionats amb la seva salut mental.

Davant d'aquest escenari, es fa evident la necessitat d'un sistema que no només proporcioni a la població les eines per a identificar i tractar un trastorn mental, sinó que també ajudi a les persones diagnosticades a trobar el suport necessari en l'àmbit social. Per cobrir aquesta necessitat, sorgeixen els anomenats clubs socials en salut mental, creats per associacions com la muralla amb l'objectiu de facilitar la integració social de les persones participants, promoure la seva autonomia i millorar la seva qualitat de vida.

El propòsit principal d'aquest treball és fer un estudi de mercat per a la creació d'un nou club social en salut mental a la comarca del Tarragonès així com avaluar la seva rendibilitat. Aquest estudi serà de gran utilitat a l'associació la muralla de cara a la creació de més clubs socials en un futur. Aquest treball també busca fer reflexió sobre la falta de recursos que enfronten molts usuaris amb trastorns mentals greus i els efectes que pot tenir un club social en la vida d'aquestes persones.

La motivació principal d'aquest treball és generar un impacte real al territori, aquest treball no busca ser només un exercici acadèmic sinó que vol ser la base teòrica que permeti a l'associació crear més clubs socials al Tarragonès. L'elecció d'aquest tema és deguda al meu creixent interès sobre la salut mental al nostre territori, els recursos dels quals disposem i les necessitats que hem de fer front, així com la meva convicció de la necessitat de crear una comunitat local més inclusiva i amb més sensibilitat enfront dels trastorns mentals.

En relació amb les assignatures i competències vinculades amb aquest treball, considero que les competències adquirides a l'assignatura d'investigació de mercats són claus per poder fer una correcta anàlisi i interpretació de les dades obtingudes a la part pràctica, la qual cosa serà clau per poder presentar una anàlisi de mercat amb informació útil i rellevant per la presa de decisions de l'associació i els altres organismes involucrats en el procés de creació de més clubs socials en salut mental.

També destaquen les competències apreses en l'assignatura direcció estratègica, assignatura on vaig poder aprendre a identificar els elements que integren la naturalesa i el funcionament d'una institució i les seves àrees funcionals. Aquest coneixement em permetrà entendre i analitzar amb rigor l'associació ment i salut la muralla i poder donar resposta a la necessitat que presenta.

A més, els continguts de l'assignatura Direcció Financera: Finançament seran de gran ajuda per mesurar en termes monetaris la creació de valor del club social. Aquesta informació és clau per als usuaris implicats en la presa de decisions de la creació del club social, especialment els ajuntaments o entitats que hagin de donar el vistiplau al nou club social.

Finalment, a l'hora de realitzar la rendibilitat del nou club social, els coneixements adquirits a l'assignatura Direcció Financera: Inversió, seran de gran utilitat per identificar i aplicar el mètode d'anàlisi de la rendibilitat més adient i estudiar els resultats per poder realitzar una conclusió rellevant en la presa de decisions de l'entitat.

A més de les competències específiques, els meus estudis universitaris m'han proporcionat una sèrie de competències transversals i nuclears (treballades en diferents assignatures) que m'ajudaran a fer aquest treball de manera correcta i que trobo important mencionar. Algunes d'aquestes competències són: Gestionar la informació i el coneixement, aplicar el pensament crític, lògic i creatiu demostrant capacitat d'innovació i comunicar informació, idees, problemes i solucions de manera clara i efectiva en públic.

2. Introducció

2.1 Contextualització

A Catalunya, una quarta part de la població a partir de 15 anys presenta malestar emocional, el qual augmenta amb l'edat i és més prevalent als grups socials més desafavorits. D'altra banda, el 7,4% dels homes i el 13,7% de les dones a partir de 15 anys pateixen depressió major o major greu, sobretot a partir dels 75 anys, i especialment les dones (Generalitat de Catalunya, 2023)

El valor de l'oci com a millora de la qualitat de vida de les persones, amb trastorn mental o sense, és indubtable. L'oci suposa una condició necessària per a la dignitat humana i el benestar. Tot i això, l'accés a l'oci de les persones amb trastorn mental encara està fortament limitat a causa de l'estigma social envers aquestes persones. Els clubs socials en salut mental donen solució a aquesta problemàtica, promovent la socialització dels usuaris participants i fomentant d'aquesta manera la seva inclusió a la societat. (AVIFES, Asociación Vizcaina de Familiares y Personas con Enfermedad Mental, 2019).

Actualment, a la comarca del Tarragonès existeix un únic club social en salut mental, situat a Tarragona i organitzat i gestionat per l'Associació Ment i Salut la Muralla. Aquest club dona suport a 150 persones amb trastorn mental, potenciant tant la seva autonomia, com la seva participació en la comunitat. L'associació està estudiant la possibilitat crear un altre club social en salut mental en un altre territori del Tarragonès, però encara no sap on tindria més impacte el nou club. Per aquesta raó, aquest treball se centra a realitzar un estudi de mercat per a la creació d'un club social en salut mental.

2.2 Objectius

L'objectiu final d'aquesta investigació és avaluar en quina zona de la comarca del Tarragonès tindria més impacte la creació d'un nou club social en salut mental. Aquest objectiu ha estat plantejat per l'associació Ment i Salut la Muralla i es realitzarà mitjançant un estudi de mercat. Aquest estudi de mercat està marcat per altres objectius més específics que també serveixen com a guia de treball per aconseguir l'objectiu final. Els objectius específics són els següents:

1. Analitzar l'oferta i l'accessibilitat de serveis de salut mental actuals en el territori
2. Determinar les necessitats no cobertes
4. Identificar la demanda potencial del nou club social als diferents municipis

5. Estudiar l'impacte que tindria la creació d'aquest club al municipi escollit
6. Estudiar la rendibilitat del nou club social

2.3 Estructura i metodologia

Per poder avaluar on tindria més impacte la creació d'un club social en salut mental, és primordial obtenir una base sòlida sobre la situació actual de salut mental en què es troba el territori estudiat i la funció dels clubs socials en salut mental. Per aquesta raó, la primera part d'aquest treball està formada per informació teòrica sobre la salut mental i els serveis relacionats amb aquesta, especialment els clubs socials. En aquesta primera part teòrica també hi ha informació sobre l'associació Ment i Salut la Muralla, ja que és essencial conèixer aquesta per poder proporcionar una resposta personalitzada i efectiva a la seva necessitat. La informació ha estat recollida en articles, investigacions, informes i estudis posteriorment mencionats a la bibliografia.

La segona part del treball consisteix en la part pràctica, on primerament es realitza una investigació qualitativa sobre l'eficàcia del club social actual, mitjançant entrevistes als usuaris del club. Després, es du a terme una anàlisi descriptiva de la situació demogràfica (centrada en salut mental) de la comarca del tarragonès i de l'oferta actual de serveis en salut mental. Aquesta anàlisi ha estat realitzat a partir de dades estadístiques i estudis ja disponibles a la xarxa.

Seguidament, es du a terme una investigació per trobar les necessitats no cobertes amb els serveis actuals o aquelles cobertes de manera no satisfactòria. En aquesta part és essencial la col·laboració de professionals amb gran coneixement sobre l'ús dels serveis objecte d'estudi mitjançant entrevistes a tres professionals que treballen en diferents centres de salut mental. També es completarà l'estudi amb enquestes a la població de la zona susceptible de assistir a un club social.

Un cop estudiades les necessitats existents en salut mental en els diferents municipis, es selecciona el municipi on a priori, tindria més impacte la creació del nou club social. Seguidament, es fa una anàlisi DAFO del nou club social en el municipi escollit, que ens permetrà identificar tant les fortaleeses i oportunitats que tindrà el club, com les seves debilitats i amenaces. Aquesta anàlisi ajudarà a saber en quins punts forts ha de recolzar-se el nou club social i quins punts dèbils ha de tenir en compte.

Per finalitzar l'anàlisi de la rendibilitat del nou club social es calcula el retorn social de la inversió, mitjançant el mètode SROI. Aquest mètode busca presentar una visió més

completa del retorn dels recursos invertits, mitjançant l'assignació de valors monetaris a aspectes que normalment no tenen valor de mercat, com poden ser l'experiència i els coneixements adquirits o l'augment del nivell d'integració d'un col·lectiu a la societat.

3. Salut Mental

3.1 Que és la Salut Mental

La salut mental consisteix en un estat de benestar en el qual les persones desenvolupen les seves pròpies habilitats i poden fer front als moments d'estrès de la vida i contribuir a la seva vida en comunitat. Constitueix una condició prèvia per a una economia productiva i una societat inclusiva.

El benestar social no només està condicionat per factors personals com poden ser els factors biològics i la situació socioeconòmica de les persones, sinó que també contribueixen factors externs com poden ser els factors culturals i ambientals de la zona. D'aquesta manera, la situació de salut mental de la població és un reflex de la situació de la societat, la seva economia, el seu medi ambient i la situació mundial que l'envolta.

La pandèmia de la COVID-19 va suposar una greu amenaça per a la salut mental, especialment per a les persones amb trastorns mentals previs. Abans de la pandèmia de la COVID-19, els problemes de salut mental afectaven una de cada sis persones a la Unió Europea (84 milions a la UE) i suposaven un cost de 600.000 milions d'euros (més del 4% del PIB). L'augment de la soledat, la reducció de les interaccions socials, la preocupació per la salut pròpia i dels éssers estimats, la incertesa sobre el futur i l'ansietat causada per la por que va generar la pandèmia van provocar trastorns per estrès posttraumàtic. (Comisió Europea, 2023)

3.2 Serveis relacionats amb la salut mental

La Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea indica que tota persona té dret a una assistència sanitària assequible, de caràcter preventiu, curatiu i de bona qualitat. Per aquesta raó, un dels objectius de la política pública ha de ser garantir que tots els ciutadans tenen igualtat d'accès als serveis de prevenció i salut mental i que els problemes de salut mental són abordats mitjançant la reintegració i la inclusió de les persones afectades. (Comisió Europea, 2023)

Seguint aquestes directrius, les iniciatives nacionals relacionades amb la salut mental no han de limitar-se a protegir i promoure el benestar emocional de tots, sinó que també han d'atendre a les necessitats de les persones que tenen un trastorn mental. L'atenció a aquestes necessitats es fa mitjançant una base comunitària de serveis de promoció i prevenció de la salut mental. Aquests serveis han de formar una xarxa interconnectada

que sigui accessible de manera ràpida i efectiva per tota la població en el moment que ho necessiti. (Organización Mundial de la Salud, 2022)

Podem classificar els serveis de salut mental disponibles per a la població en diferents grups en funció del seu objectiu i dels procediments utilitzats:

- **Serveis de prevenció i promoció de la salut mental:** Es realitzen mitjançant campanyes de sensibilització, tallers i cursos oferits a la població de la zona. Aquests serveis es basen en actuacions executades mitjançant la coordinació de recursos sanitaris i no sanitaris i poden tenir diferents objectius com per exemple millorar la gestió de les emocions, reduir l'estigma associat als trastorns mentals, millorar la intel·ligència emocional...
- **Serveis d'atenció primària:** Consisteix en l'avaluació i tractament inicial de problemes de salut mental comuns, com poden ser l'ansietat o depressió per part de metges generals o infermers. També es pot incloure en aquesta classificació les intervencions psicològiques de curta durada que poden ser oferides als centres d'atenció primaris.
- **Psicoteràpia i teràpia especialitzada:** Consisteix en el tractament dirigit per psicòlegs o psiquiatres per abordar problemes emocionals o trastorns mentals específics. Poden consistir en sessions individuals amb el professional en salut mental, sessions familiars o de parella, amb l'objectiu de millorar la dinàmica entre les persones involucrades, o sessions de teràpia de grup, on els participants comparteixen experiències i treballen junts per abordar els seus problemes.
- **Serveis psiquiàtrics:** Consisteix en el diagnòstic i tractament de trastorns mentals greus mitjançant medicaments i sessions de teràpia combinades. En els casos més greus, com poden ser episodis psicòtics, intents de suïcidi o trastorns que requereixin una supervisió constant aquests serveis es poden realitzar mitjançant l'hospitalització del pacient. També existeix l'opció d'hospital de dia, en la qual els pacients reben l'atenció intensiva al centre durant el dia, però poden marxar a casa durant la nit.
- **Rehabilitació psicosocial:** Són espais que ajuden a les persones amb trastorns mentals crònics a desenvolupar habilitats per a la seva vida diària, millorant la seva integració social. En molts casos també existeixen espais enfocats a donar suport a les famílies de les persones amb trastorn mental.

3.3 Club social en salut mental

L'oci forma un element molt important en la vida de les persones com a promotor de la salut, considerat un element essencial del benestar i la qualitat de vida de les persones (Compton, 1993, citat en (Torreblanca Martín, 2011)).

L'Organització Mundial de l'Oci, va declarar a la seva Carta de l'oci (1970) que l'oci constitueix un dret bàsic de l'ésser humà, per la qual cosa, el govern té l'obligació de reconèixer i protegir aquest dret. El dret a l'oci no pot ser negat a ningú per cap motiu, com poden ser credo, raça, sexe, religió, incapacitat física o condició econòmica.

Encara això, diversos estudis assenyalen els dèficits existents en relació amb l'oci de les persones amb trastorn mental. Destaca la investigació "Prácticas de ocio en las personas con trastornos mentales crónicos", realitzada per Susana Gorbeña Etxebarría (2000) de l'Institut d'Estudis d'Oci de la Universitat de Deusto. En aquest estudi es van recollir dades de 157 persones adultes amb trastorn mental diagnosticat i es va concloure que els interessos i demandes de les persones participants en l'estudi no són diferents dels de la població general. A més, existeix un percentatge significatiu de persones amb trastorn mental crònic que s'avorreixen o no estan satisfetes amb el seu oci, la qual cosa afecta la seva qualitat de vida. Aquests resultats són a causa de les diferents barreres socials que experimenten les persones amb trastorns mentals, barreres que podrien ser minimitzades mitjançant programes o intervencions.

En un entorn on les persones amb trastorns mentals pateixen un greu estigma, que els aïlla i els dificulta el desenvolupament de la seva vida social, és necessària la creació d'espais de relació, participació i inclusió on aquestes persones puguin crear vincles afectius i fer activitats d'oci que millorin la seva qualitat de vida i la seva autonomia.

En aquest context sorgeixen els anomenats Clubs Socials, que proporcionen una estructura de suport social amb l'objectiu que les persones participants puguin superar els obstacles que dificulten la seva participació en activitats culturals, socials i comunitàries. Els clubs socials tenen una funció rehabilitadora, en el sentit que ajuden les persones participants a assumir la responsabilitat de les seves vides, a actuar en la comunitat tan activament com els sigui possible i a funcionar amb el major nivell d'independència possible del seu entorn social.(Gisbert C, 2003, citat en (Pol i Borràs, 2006))

Els clubs socials tenen diversos objectius, entre els quals destaquen facilitar la creació i el manteniment de vincles relacionals, potenciar l'autonomia personal, fomentar la participació i inclusió social i contribuir a millorar la qualitat de vida dels participants. En

resum, l'objectiu final de les activitats d'oci realitzades al club és incidir en els trastorns de socialització causats pel trastorn mental.

La població destinatària no està formada per tota la població amb trastorn mental, sinó que el club se centra en aquelles persones que estiguin clínicament estables, amb un nivell d'autonomia suficient per participar en les activitats del club, amb dificultats de relació i amb una certa motivació de participació en les dinàmiques realitzades.

Encara que tenen unes característiques comunes, les persones participants són molt diverses entre si, per la qual cosa, les intervencions i activitats executades han de respectar el ritme individual de cada persona, establint compromisos i vinculacions flexibles. És a dir, les persones implicades poden participar diàriament en totes les activitats o només en activitats o dies concrets en funció dels seus propis interessos i necessitats. (Pol i Borràs, 2006)

3.4 Historia clubs socials a catalunya

A Europa, els inicis del concepte de club social van tenir lloc al Regne Unit als anys setanta, quan el servei nacional de salut (National Health Service) va tancar diversos hospitals psiquiàtrics i va promoure alternatives basades en la comunitat. Es van establir els primers clubs socials de salut mental a ciutats com Londres, Manchester i Birmingham, amb el suport d'associacions privades com la National Association for Mental Health.

A Catalunya, la reforma psiquiàtrica dels anys vuitanta va suposar un punt d'inflexió en el tractament de les persones amb patologies mentals, aquesta llei va integrar la salut mental en el sistema sanitari i va equiparar els drets de les persones amb problemes de salut mental amb els drets de la resta dels usuaris del sistema nacional de salut. L'article 20 de la Llei General de Sanitat, aprovada en 1986 indica que "l'atenció als problemes de salut mental de la població es realitzarà en l'àmbit comunitari, potenciant els recursos assistencials a nivell ambulatori i domiciliari".

Aquesta reforma va suposar el tancament de molts hospitals psiquiàtrics i va impulsar la creació d'associacions de familiars de persones amb salut mental. Aquestes associacions disposaven del suport d'algunes entitats de professionals de la salut mental, però encara això, l'oferta de serveis comunitaris de salut mental encara era escassa i amb grans barreres d'accés. D'aquesta manera, l'organització associativa i la

voluntarietat de familiars i professionals van ser elements clau per poder establir els primers clubs socials.

L'any 1982 es crea el primer club social a Catalunya, situat a l'Hospitalet de Llobregat i vinculat a l'associació AREP i l'any 1983 es crea el Club Social l'Oreneta, vinculat a l'hospital de dia CPB, situat a Barcelona. Posteriorment, a la dècada dels anys noranta, associacions de familiars i entitats de professionals van impulsar més clubs socials al territori com poden ser La Llum (Mollet del Vallès), Tu Tries (Mataró) o El Turó (Vilafranca del Penedès) entre d'altres.

Finalment, l'any 2002 es va impulsar des del servei públic la implementació de clubs socials a tot el territori, i l'any 2015 es va elaborar i publicar l'ordre BSF/186/2015, que és la que actualment regula els clubs socials.

4. Associació Ment i Salut La Muralla

4.1 Objectius i serveis de l'associació

L'associació Ment i Salut La Muralla va néixer l'any 1998 i es troba liderada per persones amb problemes de salut mental, encara que aquestes tenen el suport de familiars i professionals en una segona línia de direcció. Els objectius principals que es van establir als estatuts de l'associació són els següents:

- Donar a conèixer els problemes de salut mental i les seves repercussions bio-psicosocials, augmentant així la informació i la comprensió de la població entorn els problemes de salut mental.
- Fomentar la integració social, laboral, educativa i assistencial de les persones amb problemes de salut mental.
- Representar un eix de suport i orientació tant per a les persones amb problemes de salut mental com per les seves famílies, oferint així un suport psicosocial a aquestes persones.

Actualment, l'Associació compta amb més de 400 socis, 150 usuaris, 25 voluntaris i 50 famílies ateses i els serveis que ofereix són els següents:

- Club Social: Es constitueix com una estructura de suport social, amb una funció rehabilitadora i d'inclusió social. En el següent punt s'explica amb més profunditat les característiques del club social actual.
- Programa Respir: Consisteix sortides periòdiques amb els usuaris, que els ajuda a desenvolupar habilitats socials i les habilitats necessàries en la vida diària. El programa també contribueix a alleugerir el nivell de sobrecàrrega emocional dels familiars cuidadors.
- Servei d'atenció a les famílies (SAF): L'associació disposa de diferents mètodes per donar suport als familiars de persones amb trastorn mental. Primerament, existeix un grup d'ajuda mútua (GAM) que es reuneix cada quinze dies i que ofereix suport emocional als familiars, el grup és dirigit per una mare sòcia de La Muralla. També disposen d'un altre grup psicoeducatiu complementari al GAM, en el qual es realitzen xerrades psicoeducatives sobre trastorns mentals. Finalment, es realitza una atenció individualitzada mitjançant sessions individuals.
- Servei de suport a domicili i pisos tutelats: Ofereix ajuda de caràcter domèstic, social i personal al domicili d'alguns usuaris, a més es gestiona un pis tutelat en el qual conviuen dos usuaris.

- Projecte cultural Parelles Artístiques: Es basa en la creació d'obres artístiques en parelles. El procés de creació de les obres resulta una experiència terapèutica i de col·laboració entre els usuaris.
- Grup Experiència Pròpia: És un projecte que busca la dinamització del moviment associatiu de persones afectades per un problema de salut mental, algunes de les accions realitzades són formacions, sensibilització, participació en jornades, fires i congressos...
- Club Social de Joves: Una alternativa al club social principal, destinat a joves d'entre 16 i 25 anys.
- Ocell de Foc: És un programa d'atenció integral per a joves d'entre 16 i 30 anys de les comarques del Priorat, Baix Camp, Conca de Barberà i el municipi de Vila-seca. Ofereix suport emocional i orientació educativa i laboral als joves amb algun tipus de malestar emocional.

4.2 Club Social en Salut Mental

La missió del Club Social La Muralla és ajudar a les persones amb problemes de salut mental a utilitzar les activitats de lleure per assolir quotes de salut, independència, participació, integració en la comunitat i qualitat de vida. Es promou un estil de vida en el que les activitats de lleure són molt importants, però tenint en compte que la identitat del club va més enllà del lleure, ja que incideix i recolza el projecte vital de l'usuari.

L'organització del club es basa en els següents principis:

- Funcionament flexible, orientat als interessos i motivacions del col·lectiu, respectant el ritme de cada persona.
- Prioritat a la participació i l'autonomia en les decisions pròpies
- Potenciar les habilitats socials i aprenentatges
- Facilitar l'ús dels recursos comunitaris i de les activitats en l'entorn per afavorir una integració normalitzadora
- Suport per al desenvolupament dins d'un context social amb vivències positives de participació en comunitat

La seu del Club Social està situada al carrer sant Miquel 16, baixos de la ciutat de Tarragona i el seu horari és de dilluns a divendres de 9 h a 13 h i de 15 h a 19 h i els dissabtes en diferent horari.

El club és gestionat per la Junta directiva de l'Associació i dirigit per una coordinadora amb el suport d'un equip format per:

- Una monitora a temps complet (40 hores setmanals)
- Un monitor dedicat a l'hort i altres serveis (20 hores setmanals)
- Una psicòloga que realitza el seguiment dels usuaris i les famílies (26 hores setmanals)
- 4 talleristes que realitzen 6 hores setmanals de tallers específics i altres que fan sessions puntuals durant l'any
- Més de 20 voluntaris que desenvolupen diferents tasques d'administració, suport a la junta directiva, tasques d'acompanyament en sortides i suport als monitors en diferents tallers.

En total, al club assisteixen 150 usuaris, encara que no tots assisteixen a totes les activitats. Abans d'arribar al club, molts usuaris passen per un hospital psiquiàtric, un hospital de dia, un centre de dia, i, finalment, són derivats al club social. La derivació es fa principalment per part de l'institut Pere Mata, encara que alguns casos també són derivats per altres entitats com la Creu Roja. El club constitueix l'últim pas per a la inserció en la vida comunitària, de manera que la seva finalitat és que els usuaris s'integrin en la comunitat gradualment i assoleixen un cert nivell d'autonomia, reduint així la seva participació en el club. Encara això, els usuaris mai es desvinculen de l'associació, ja que continuen participant en activitats esporàdiques els caps de setmana o en dates assenyalades com Nadal.

Les activitats executades al club responen als interessos dels participants, canvien en funció de la temporada i es decideixen en una assemblea quinzenal d'usuaris. A més, durant l'any es fan diverses sortides els caps de setmana a diferents espais com exposicions, obres de teatre, participació en festes populars... D'entre els tallers més destacats es troba l'hort terapèutic situat al terme municipal de Vila-seca. A continuació es pot observar l'horari

Figura 1

Horari d'hivern del Club Social La Muralla

Nota: Imatge de l'horari del club social en el període des del 7 de gener de 2025 fins al 13 d'abril de 2025.

Font: Horari proporcionat per la coordinadora de l'associació Ment i Salut La Muralla.

5. Anàlisi de la situació actual

5.1 Metodologia

Per tal fer una anàlisi de mercat adequada, que presenti la informació necessària per determinar quin és el municipi més idoni per implantar un nou club social, és necessari analitzar diferents perspectives. Primerament, es realitza un estudi demogràfic de la zona objecte d'estudi, parant especial atenció a la distribució de persones amb trastorn mental diagnosticat. Aquesta visió es realitza a partir de dades proporcionades per l'Institut d'Estadística de Catalunya. En segon lloc, s'analitza l'oferta de serveis relacionats amb la salut mental i la seva accessibilitat a cada un dels municipis considerats.

En tercer lloc, es busca aprofundir en les necessitats directes dels usuaris del club, així com els impactes potencials que pot tenir el club sobre aquests. Amb aquest objectiu, s'han realitzat enquestes (veure annexos 13 i 14) i 3 entrevistes en profunditat als usuaris del club (veure annex 5, 6 i 7). Seguidament, s'amplia la visió dels usuaris amb la perspectiva de persones alienes al club actual, però susceptibles de participar en el nou club. Concretament, s'han realitzat enquestes a persones amb trastorn mental o amb malestar emocional (no diagnosticades) i a persones que tenen relació directa amb aquestes persones (veure annexos 11 i 12). La visió de persones externes al club també permet fer una anàlisi més crítica de la situació dels serveis actuals de salut mental. Finalment, es considera l'opinió dels professionals de la salut mental. Concretament, s'han realitzat enquestes i s'ha entrevistat a la coordinadora del club social La Muralla (veure annex 8), a una terapeuta ocupacional del club de dia de Tarragona (veure annex 9) i a un auxiliar d'infermeria de l'institut Pere Mata situat a Reus (veure annex 10). A partir de l'anàlisi de les dades obtingudes es dona resposta a la qüestió principal de l'estudi: quin és el municipi més adequat per situar un nou club social.

5.2 Anàlisi demogràfic de la comarca del Tarragonès

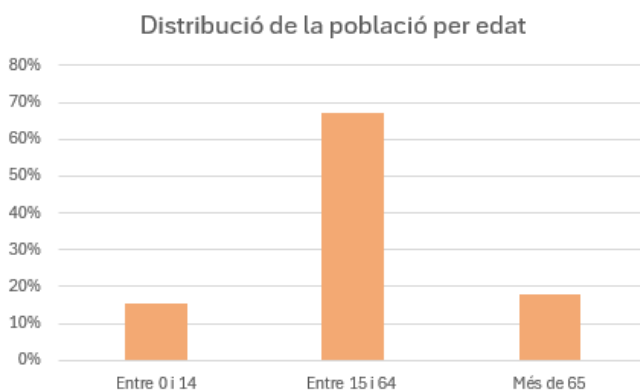
La comarca del Tarragonès està situada a la província de Tarragona i està composta per un total de 22 municipis que tenen una superfície total de 318,9 km quadrats i una població total de 275.122 habitants. Segons dades de l'institut d'estadística de Catalunya, l'any 2024 un 49,45% de la població de la comarca eren homes i un 50,54% dones. Pel que respecta a la distribució per edat, l'any 2023 el 15,2% de la població de la comarca tenia entre 0 i 14 anys, un 67% entre 15 i 64 anys i un 17,8% més de seixanta-cinc anys. Aquestes dades són significatives, ja que la població objectiva a la

qual va dirigit el club social són homes i dones majors de divuit anys amb un trastorn mental greu.

Figura 2

Distribució de la població de la comarca del Tarragonès per edat

Nota: Al gràfic es pot observar la distribució de l'edat de les persones residents al Tarragonès.

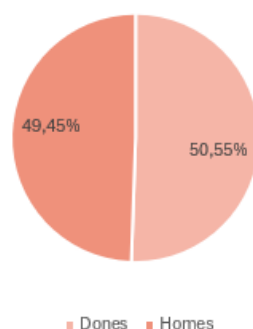
Els grups d'edat es troben representats mitjançant columnes.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'institut estadístic de Catalunya.

Figura 3

Distribució de la població del Tarragonès per gènere

Distribució de la població per gènere

Nota: Al gràfic es pot observar la distribució per sexe de la població de la comarca del Tarragonès, representada mitjançant un gràfic circular.

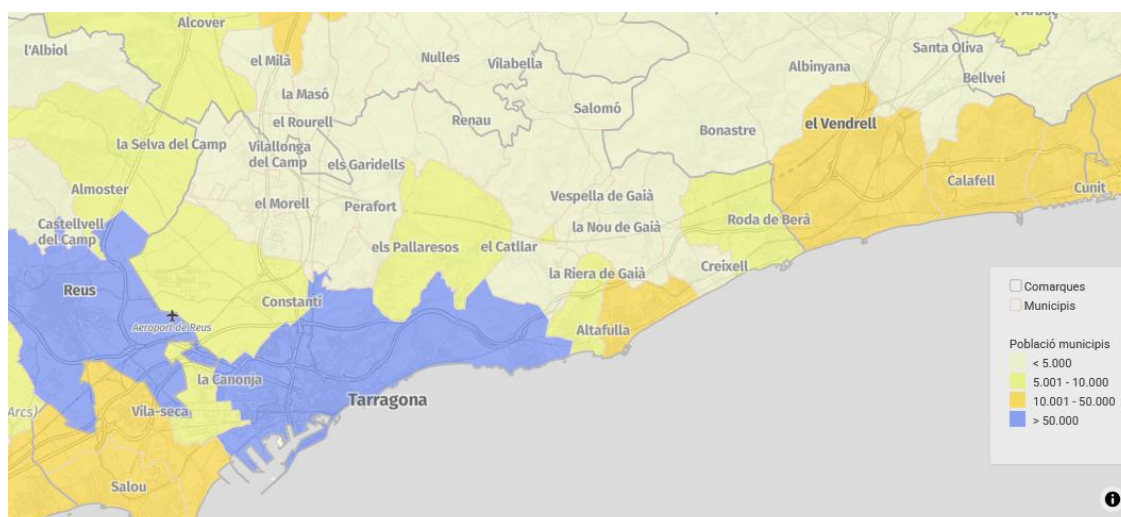
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'institut estadístic de Catalunya.

Seguidament, s'analitza la distribució de la població per municipis. Com es pot observar en el següent mapa, la major part de la població es troba concentrada en el municipi de Tarragona, que té una població total de 141.018 persones (68.691 homes i 72.327 dones). El segon municipi amb més població és Salou, amb una població total de 72.327, seguit per Vila-seca (24.061) i Torredembarra (17.953). Els altres municipis tenen una població total menor de 9.000 habitants i una densitat major a 500 persones per kilòmetre quadrat. Aquestes dades han sigut obtingudes de la pàgina web de l'institut estadístic de Catalunya i es poden veure més en detall a l'annexe 10.1.

Figura 4

Mapa de la distribució de la població dels municipis del Tarragonès i voltants

Nota: La distribució de la població es troba dividida en tres grups representats per colors diferents. El color blanc representa els municipis de 5.000 habitants o menys, el color groc representa els municipis que tenen entre 5.001 i 10.000 habitants. Els municipis de color taronja tenen entre 10.001 i 50.000 habitants, finalment, els municipis de color blau tenen més de 50.000 habitants.

Font: Mapa realitzat per ICGC a partir de les dades de Idescat, 2023, <https://visors.icgc.cat/mapa-poblacio-municipis/#11/41.0762/1.1401>.

Segons la central de resultats de l'àmbit de salut mental i addiccions publicat l'any 2022 per l'Agència d'Avaluació i Qualitat Sanitàries de Catalunya, l'any 2021, a Catalunya, 180.881 persones (2,8% de la població adulta) van estar ateses en un centre de salut mental d'adults (CSMA). El 10,4% d'aquestes persones tenia un nivell socioeconòmic molt baix, en comparació amb el 3,6% que mostra la població de referència.

Per sexes, la taxa de població atesa és superior en les dones (3,3% vs. 2,383%). En les dones els diagnòstics més freqüents són el trastorn depressiu (24,4%), seguit de l'ansietat i trastorns de la por i l'esquizofrènia. En homes, s'observa, en primer lloc, l'esquizofrènia (25,4%), en segon lloc, el trastorn depressiu i, en tercer lloc, l'ansietat i trastorns de la por.

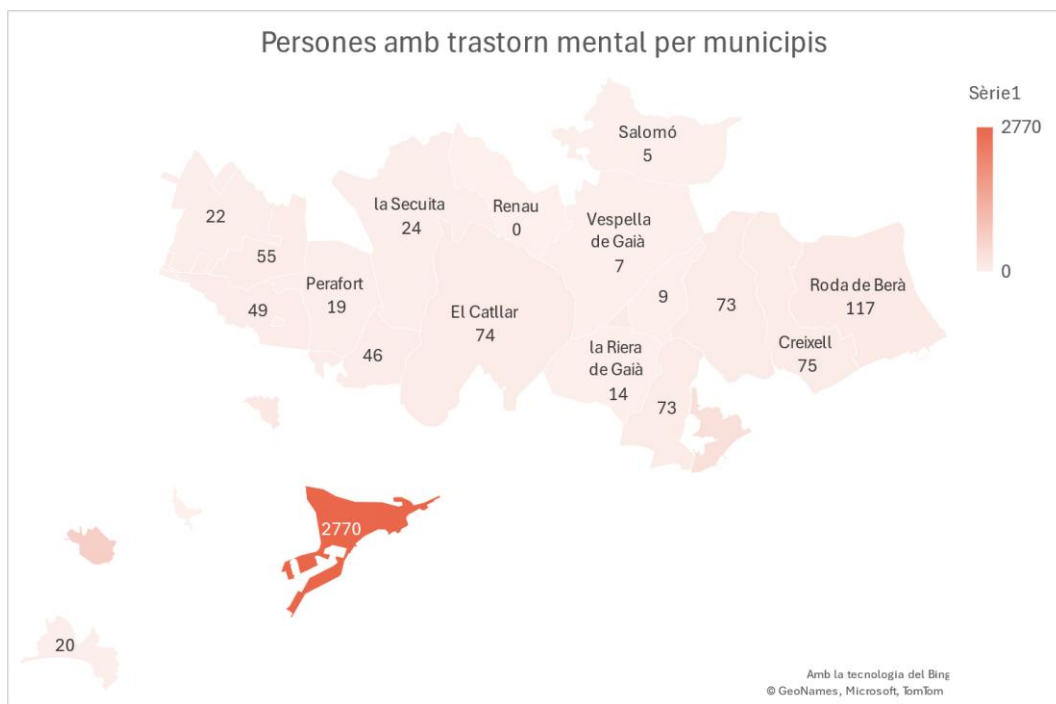
L'any 2023 a Catalunya hi havia un total de 677.540 persones amb una discapacitat reconeguda (el 8,57% de la població, tenint en compte que la població total de l'any 2023 va ser de 7,902 milions de persones). En aquesta classificació s'inclouen les persones amb discapacitat tant física com intel·lectual i les persones amb invalidesa (persones majors de seixanta-cinc anys amb un grau III de dependència i persones de més de vuitanta anys amb un grau II o superior de dependència). Si ens fixem només en els diagnòstics de trastorn mental, a tot el territori català 128.040 persones tenien un trastorn mental diagnosticat l'any 2023 (1,62% de la població).

A la comarca del Tarragonès, el total de persones amb discapacitat va ser de 24.437 (el 8,88% de la població total de la comarca) i el total de persones amb un trastorn mental diagnosticat va ser de 4.566 (l'1,66% de la població total de la comarca). És a dir, a la comarca del Tarragonès hi ha més proporció de persones amb discapacitat i amb trastorn mental que a la resta del territori català. El següent mapa ha estat realitzat a partir de les dades que es poden trobar a l'annex 10.2 i representa de manera visual la distribució en termes absoluts de les persones amb trastorn mental del Tarragonès. Com es pot observar, el municipi amb més persones amb trastorn mental és Tarragona, on resideixen el 60% de les persones diagnosticades de la comarca. Seguidament, a Vila-seca hi resideixen 656 persones amb trastorn mental, el que representaria un 14,37% del total de persones amb trastorn de la comarca. El tercer municipi amb més persones amb trastorn mental és Torredembarra amb 313 i Constantí amb 143 persones diagnosticades. És raonable que resideixin més persones amb trastorn mental als municipis amb més població total, però hi ha un municipi que sembla que surt d'aquesta norma, Salou té una població de 30.442 persones, de les quals 20 tenen un trastorn mental, és a dir, només el 0,44% de la població diagnosticada amb un trastorn mental de la comarca resideix a Salou.

Figura 5

Persones amb trastorn mental per municipis

Nota: El gràfic tipus mapa mostra el nombre de persones amb trastorn mental als diferents municipis del tarragonès mitjançant una escala de color.

Font: Elaboració pròpia.

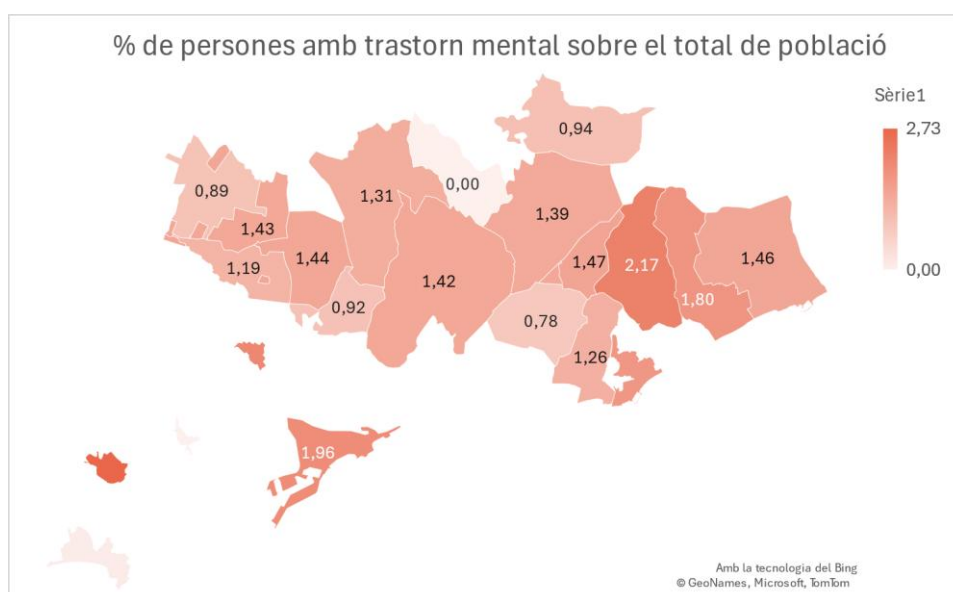
Per decidir en quin municipi és més adient crear un nou club social, no només és important conèixer la distribució geogràfica sinó que també és interessant conèixer la incidència de persones amb trastorn mental dins del seu municipi. En el següent mapa es pot veure aquesta incidència, mitjançant la relació de les persones diagnosticades residents al municipi entre la població total d'aquest. Amb l'objectiu que la visualització del mapa fos més entenedora, el resultat del càlcul es troba en percentatge. El municipi amb més incidència de persones amb trastorn mental és Vila-seca, on el 2,72% de la població té un diagnòstic, seguit per la Pobla de Montornès (amb un 2,17%) i Constantí (2,07%), tots tres municipis tenen una incidència significativament major que la incidència mitjana a Catalunya (1,62%) i la incidència mitjana a la comarca (1,66%).

Altres municipis amb una incidència significativa són Tarragona (1,96%), el Creixell (1,8%) i Torredembarra (1,74%). En aquest cas, també observem una relació positiva general entre la població total i la població amb un diagnòstic de trastorn mental, encara que aquesta no és tan forta com en el cas del gràfic anterior. Un cop més, és important destacar la baixa incidència de persones amb trastorn mental al municipi de Salou, el qual encara ser el segon amb més població de la comarca, és el tercer amb una menor incidència de persones amb trastorn mental (un 0,07%).

Figura 6

Incidència de persones amb trastorn mental als diferents municipis del Tarragonès

Nota: El gràfic tipus mapa mostra el nombre de persones amb trastorn mental als diferents municipis del tarragonès mitjançant una escala de color.

Font: Elaboració pròpia.

5.3 Anàlisi de la oferta actual de serveis de salut mental en el Tarragonès

Per fer una anàlisi de l'oferta actual dels serveis relacionats amb la salut mental disponibles al Tarragonès, s'utilitza la classificació d'aquest tipus de serveis explicada en el punt 3.2 d'aquesta investigació.

Primerament, l'oferta dels serveis de prevenció i promoció de la salut mental són un servei difícil de mesurar, ja que s'ofereixen a la població mitjançant campanyes de sensibilització, tallers, cursos... És a dir són serveis de curta durada que normalment, no es troben fixats en cap punt, sinó que es mobilitzen segons la població a la qual va dirigit el contingut el servei específic.

Els serveis d'atenció primària representen el primer pas en el tractament d'un trastorn mental, ja que normalment consisteixen en la detecció i l'avaluació del trastorn, així com el seu tractament inicial. Aquest primer pas es pot començar a oferir en els centres d'atenció primària (CAP) dels municipis, encara que per a una correcta avaluació és més adient derivar els pacients als anomenats Centre de Salut Mental (CSM). Les dades representades a la taula de l'annex 3, demostren que l'accessibilitat d'aquest tipus de serveis es troba molt limitada a la zona geogràfica del pacient, ja que només 5 municipis a tot el Tarragonès (Tarragona, Vila-seca, Torredembarra, Constantí i el Morell) disposen d'un centre d'atenció primària. Encara això, la resta de municipis disposen de consultoris locals a excepció del municipi de Salou que disposa d'un Centre d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP) i els municipis de la Pobla de Mafumet, Vilallonga del Camp i Vespella de Gaià que no disposen de cap mena de centre de salut públic. Els consultoris locals i els CUAPs no són els centres més adequats per a la detecció ni avaluació completa de trastorns mentals, encara que sí que poden atendre urgències psiquiàtriques puntuals i derivar els pacients al CAP o CSM més proper.

Respecte el nombre de Centres de Salut Mental, la desigualtat entre municipis augmenta, ja que només hi existeixen al municipi de Tarragona. En total, a Tarragona es poden trobar 4 CSM, dels quals dos són especialitzats en persones adultes (CSMA) i un és especialitzat en Infants i Joves (CSMIJ).

El següent pas del tractament d'un trastorn de la salut mental sol ser la psicoteràpia o la teràpia especialitzada, en aquest cas, aquesta es pot oferir per dues vies: la privada i la pública. En el cas de la psicoteràpia pública aquesta s'ofereix als Centres de Salut Mental dels municipis. Com s'ha mencionat anteriorment, a la comarca del Tarragonès només s'ofereix aquest servei al municipi de Tarragona, per la qual cosa, les persones residents en altres municipis tenen més dificultats a l'hora de poder accedir al tractament del seu trastorn, ja que han de tenir recursos per poder mobilitzar-se fins a Tarragona.

D'altra banda, la psicoteràpia privada és dirigida per part de psicòlegs o clíniques psicològiques privades i encara que pot eliminar les barreres geogràfiques mitjançant la teràpia en línia, conté una forta barrera econòmica. En el cas de Tarragona, segons les

dades de la pàgina web Cronoshare el preu per hora d'un servei psicològic varia entre 36 i 61 euros. La quantitat de clíniques o psicòlegs independents a la comarca és difícil de mesurar, encara això, mitjançant una cerca per internet, s'ha elaborat la taula disponible en l'annex 4. Aquesta taula resumeix un llistat de psicòlegs independents i clíniques oferides a la comarca del Tarragonès i un cop més, existeix una forta desigualtat entre municipis. En aquest cas, només s'han pogut trobar professionals a 7 municipis del Tarragonès (Tarragona, Salou, Vila-seca, Torredembarra, Roda de Barà, Altafulla i el Creixell). Relacionant aquestes dades amb la distribució geogràfica de les persones amb un diagnòstic de trastorn mental, destaca la falta de serveis psicològics a municipis amb una alta incidència de població amb problemes de salut mental com són Constantí i la Pobla de Montornès.

En el cas dels trastorns mentals greus, el seu tractament es realitza mitjançant serveis psiquiàtrics (amb una combinació de sessions de teràpia i medicaments). La psicoteràpia pot ser oferida als Centres de Salut Mental (tant als CSMA com als CSMIJ) o en els casos que requereixen un seguiment més proper, als hospitals amb unitat de salut mental o els anomenats hospitals de dia. En el cas de la comarca de Tarragona, existeix un hospital de dia de Salut Mental públic i un privat (ITA) tots dos situats a la ciutat de Tarragona. D'altra banda, encara que no hi ha cap hospital psiquiàtric especialitzat, els casos que requereixen un ingrés són derivats a l'Hospital Universitari Institut Pere Mata situat a Reus, cal destacar que aquesta institució gestiona també els centres de salut mental mencionats anteriorment, de manera que aquests centres i els hospitals tenen una estreta comunicació amb l'objectiu de derivar els pacients que ho necessitin de la manera més ràpida i efectiva possible.

Pel que respecta a l'últim pas del tractament dels trastorns mentals, la rehabilitació, a la comarca del Tarragonès només hi ha dos centres especialitzats en la socialització i rehabilitació de les persones afectades: el Servei de Rehabilitació Comunitària (gestionat per l'Institut Pere Mata) i el club social en Salut Mental La Muralla, tots dos situats al municipi de Tarragona.

En general, es pot observar una forta desigualtat geogràfica als serveis de salut mental de la comarca, amb una forta concentració de serveis al municipi de Tarragona. Aquest fet fa que les persones no residents trobin dificultats alhora de la detecció, avaluació i tractament de trastorns mentals, ja que encara que poden assistir als serveis oferits al municipi de Tarragona, no disposen de serveis propis.

En aquest punt és interessant mencionar l'Índex socioeconòmic compost (ISC) realitzat per l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. Aquest índex mesura la privació (falta de recursos materials socials o econòmics que poden afectar el benestar de la població) de les diferents àrees bàsiques de salut (ABS). Per realitzar aquest índex, s'estudien diferents variables com el % de població desocupada, el nivell de renda, el % de gent gran que viu sola o la taxa d'hospitalització evitable per patologies associades a la privació. En el resultat d'aquest índex, destaca que les àrees bàsiques de salut de Constantí i Tarragona 2 (Corresponent a l'àrea de la Granja-Torreforta) són la novena i dècima àrea amb una major privació de tota Catalunya. Encara això, no es pot fer una anàlisi completa dels resultats, ja que les dades corresponents a la resta de municipis del tarragonès no es troben publicades.

5.4 Anàlisi de l'impacte del club social actual

L'impacte del Club Social La Muralla es veu reflectit en els usuaris, les seves famílies i l'entorn comunitari en què els envolta. En aquest punt s'analitza l'impacte del club social sobre els usuaris, ja que aquests són els receptors més directes de les iniciatives del club.

Tal com s'ha indicat anteriorment, el club atén aproximadament unes 150 persones amb trastorn mental, les quals assisteixen al club de manera intermitent, segons les seves situacions personals. Per poder conèixer l'impacte del club sobre aquestes persones, s'ha proporcionat al club d'unes enquestes a paper que es poden trobar a l'annex 4 i que han respost un total de 26 usuaris. A més, s'ha entrevistat a 3 usuaris anònims, la transcripció de les entrevistes es troben en detall als annexes 5,6 i 7. Tanmateix, cal remarcar que els usuaris que han contestat són els que eren presents al club en un període de dotze dies, per la qual cosa, els usuaris que assisteixen de manera molt esporàdica no van poder contestar l'enquesta i la seva situació pot no estar representada per la resta d'usuaris. Seguidament, s'analitzen els resultats de les enquestes i entrevistes.

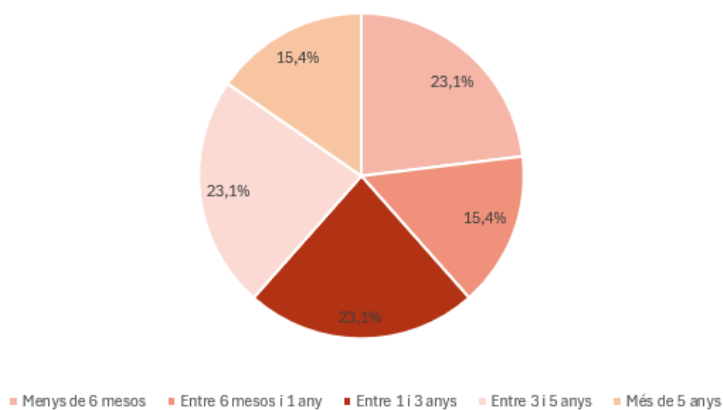
D'una banda, el 36,5% dels enquestats són nous usuaris del club, ja que assisteixen al club des de fa menys d'un any. En aquest subgrup s'observen els efectes inicials del club sobre els nous usuaris. D'altra banda, el 61,65% de les persones assisteixen al club des de fa més d'un any, aquest subgrup ens indicarà els efectes del club a mitjà-llarg termini, és a dir en usuaris consolidats. En el següent gràfic es pot observar la representació gràfica del temps de participació en el club dels enquestats.

Figura 7

Temps d'assistència al club dels usuaris enquestats

Quant temps portes assistint al club?

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a la freqüència amb la qual aquestes persones assisteixen al club, el 38,5% assisteixen a totes les activitats. El 53,9% dels enquestats són usuaris freqüents (assisteixen com a mínim cinc dies a la setmana) i només el 15,3% assisteixen a menys de 3 activitats per setmana. En general, els usuaris enquestats són usuaris freqüents al club, amb un cert grau d'implicació, ja que el 73% ajuden ocasionalment a decidir les pròximes activitats i el 65,4% voldria assistir a més activitats del club.

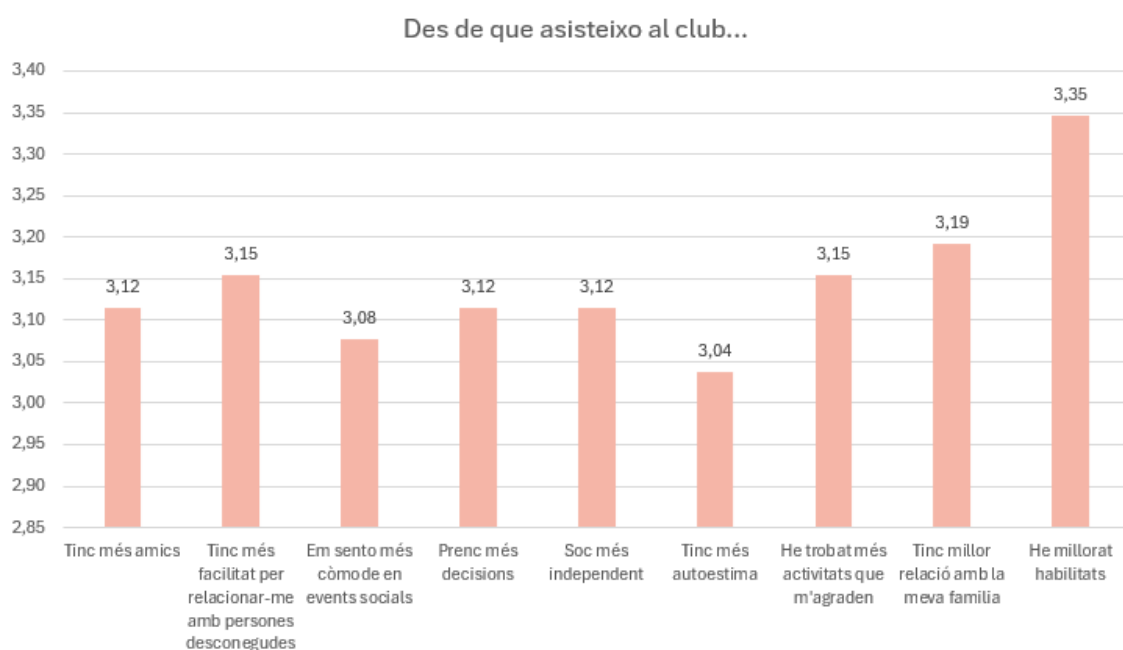
Un cop coneixem el perfil general dels usuaris del club, analitzarem l'impacte que té el club en el seu benestar a través de 5 paràmetres: Independència, integració en la comunitat, relacions, estima pròpia i oci.

Per poder analitzar els paràmetres, el qüestionari inclou una pregunta amb una escala de Likert de 4 valors als quals els hi hem donat un valor de l'1 al 4 (sent 1 completament fals i 4 completament veritable) per poder analitzar l'impacte del club de manera numèrica. La mitjana de les puntuacions als ítems es pot observar en el següent gràfic:

Figura 8

Efectes del club en els usuaris

Font: Elaboració pròpia

El 85% dels enquestats afirmen que el seu nivell d'independència ha augmentat des que assisteixen al club. Aquesta independència té una puntuació mitjana de 3,12 i es pot observar en el mètode de transport utilitzat per arribar al club. El 65,4% dels enquestats utilitzen el transport públic de manera autònoma per arribar al club. En els entrevistats també s'observa una voluntat de ser més independent, específicament, l'usuari 3 manifesta que en un futur vol viure sol, amb l'assistència necessària a causa de la seva condició de persona dependent de grau I.

La integració a la comunitat es mesura a partir de la facilitat per relacionar-se amb desconeguts i la participació en events socials. El 80,7% dels usuaris i usuàries han notat efectes positius en tots dos ítems, els quals tenen una puntuació mitjana de 3,15 i 3,08 respectivament.

La qualitat de les relacions es mesuren a partir de dos ítems: les amistats i la relació amb la família. El 88,4% dels participants tenen més amics des que assisteixen al club i el 73% tenen una millor relació amb la seva família. Encara això, sorprèn la intensitat dels efectes del club en les relacions familiars millorades, sent el segon ítem millor valorat, amb una puntuació de 3,19.

L'augment de l'autoestima té la puntuació més baixa de tots els tems valorats: 3,04 sobre 4 punts. Encara això, observem que el 80,7% dels usuaris afirmen tenir més autoestima des que assisteixen al club social. Aquesta constitueix un element clau en el benestar social i mental d'una persona, ja que, com indica el segon usuari entrevistat, l'augment d'autoestima comporta un augment en l'autoconfiança, la qual cosa fa que sigui més fàcil construir relacions amb la resta de persones.

Finalment, pel que fa a l'oci, el 88,5% dels enquestats han trobat noves activitats que gaudeixen gràcies al club (amb una puntuació de 3,15) i tots han millorat les seves habilitats. Aquest últim ítem és el millor valorat, amb 3,35 punts sobre 4.

En conclusió, es poden observar efectes positius clars en la independència, la integració a la comunitat, les relacions, l'autoestima i l'oci dels usuaris entrevistats. A més, el 92,3% afirmen que recomanarien el club a altres persones.

5.5 Anàlisi de les necessitats actuals segons el públic objectiu

Un cop s'han comprovat els efectes del club sobre els usuaris actius, és important trobar les necessitats actuals tant del sistema de salut com del mateix club social. Amb aquest objectiu s'ha realitzat una enquesta destinada a persones amb malestar emocional o trastorn mental i els seus familiars residents a la zona del Tarragonès. Els resultats de l'enquesta es poden trobar en l'annex 11.

En primer lloc, es du a terme una anàlisi del perfil sociodemogràfic de les persones enquestades. El 53,8% tenen entre 18 i 25 anys, el 20% entre 26 i 35 anys, i un altre 20% es troba en la franja de 36 a 50 anys. Pel que fa al gènere, el 61,5% s'identifiquen com a dones, el 32,3% com a homes, i el 6,2% com a persones no binàries. Aquesta distribució d'edat i gènere s'alinea amb la major presència de dones entre les persones

ateses als centres de salut mental, així com amb la preocupació expressada pels professionals entrevistats respecte a l'augment dels trastorns mentals entre la població més jove.

Pel que fa al municipi de residència, s'observa una àmplia diversitat geogràfica entre les persones enquestades, destacant especialment Tarragona, amb un 36,9% de les respostes, i Reus, amb un 16,9%. Altres municipis amb una major presència són Salou, Vila-seca, Cambrils i Torredembarra, entre d'altres.

En relació amb l'estat de salut mental dels participants, un 29,2% indica tenir un trastorn diagnosticat, mentre que un 16,9% no disposa d'un diagnòstic formal, però sospita que podria patir-ne un. A més, un 24,6% manifesta experimentar malestar emocional. Al gràfic següent es presenten aquestes dades amb més detall.

Figura 9

Situació de salut mental de la població enquestada

Tens un trastorn mental diagnosticat?

Font: Elaboració pròpia

Pel que fa a la tipologia dels trastorns, destaquen principalment els trastorns de l'ansietat i la depressió, seguits del trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat (TDAH) trastorn límit de la personalitat, el trastorn bipolar i els trastorns de la conducta alimentària.

S'observa una diferència significativa entre les persones que reconeixen haver experimentat malestar emocional o tenir trastorn mental diagnosticat o sospita d'aquest

(70,7%) i les persones que han acudit a un centre de salut mental (49,2%). Un 10,8% dels enquestats han pensat a acudir a un CSM, però finalment no ho han fet.

Entre els motius que porten als enquestats a no demanar ajuda a un professional destaquen el temps d'espera als centres públics, la por a l'estigma social, els alts preus dels centres privats, una mala reputació dels centres públics i altres dificultats causades pel mateix malestar o trastorn com poden ser ansietat social o la procrastinació en persones amb TDAH.

En relació amb la socialització del col·lectiu enquestat, el 53,8% afirma haver tingut dificultats en l'establiment de relacions interpersonals. D'entre aquests, el 60,4% afirma que la seva situació de salut mental ha influït a les dificultats experimentades, mentre de un 22,9% manifesta incertesa respecte a aquesta possible influència. Tanmateix, el 95,4% pensen que les persones amb trastorn mental experimenten més dificultats per establir relacions interpersonals que les persones sense trastorn.

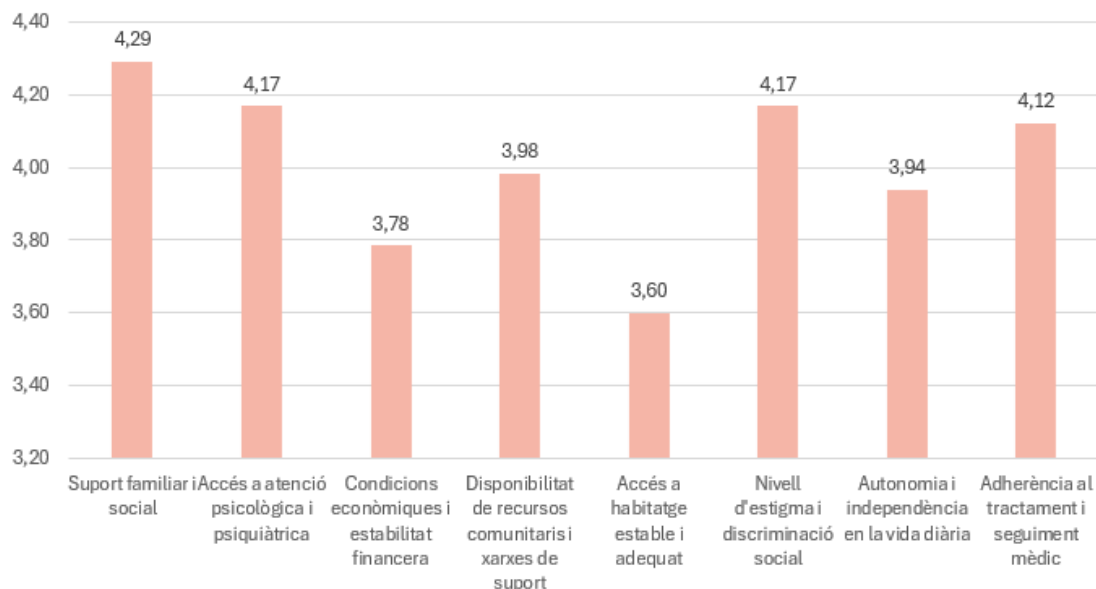
Per aprofundir les dificultats socials que experimenten les persones amb trastorn, s'ha inclòs dins del questionari una pregunta d'escala Likert. La pregunta se centra en determinar el nivell d'influència d'una serie de factors en la integració a la comunitat de els persones amb trastorn mental. En el següent grafic es mostra la puntuació mitjana de cada un dels factors, sent 1: factor sense influencia i 5 factor amb molta influencia.

Figura 10

Factors que influeixen en la integració a la comunitat d'una persona amb trastorn mental segons els enquestats

Quina creus que és la influència dels següents factors en el nivell d'integració a la comunitat d'una persona amb trastorn mental?

Font: Elaboració pròpia

En els resultats s'observa una major puntuació a aspectes personals i socials com poden ser el suport familiar, l'accés a atenció psicològica i psiquiàtrica o el nivell d'estigma i discriminació social. Altres factors més estructurals com son les condicions econòmiques i l'accés a habitatge, encara que poden ser essencials per a l'estabilitat de qualsevol persona, no es consideren d'alta influència respecte a la integració a la comunitat de les persones amb trastorn mental .

Només 27,7% dels enquestats coneixien el concepte de club social en salut mental abans de contestar el qüestionari i el 26,2% han assistit o coneixen a algú que hagi assistit a un club social. Es a dir, encara que el 50% dels enquestats han acudit a un centre de salut mental i el 29% té un trastorn diagnosticat, el concepte de club social no es conegut per la majoria dels enquestats.

Tanmateix, un 25,5% pensen que els hi seria d'ajuda assistir al club social i un 43,6% no están segurs. Respecte al municipi on els hi seria més adient un club social, predomina Tarragona amb un 44,7% de les respostes, seguida de Reus amb un 21,3%, i tant Vila-Seca com Torredembarra amb un 6,4% cadascuna.

En conclusió, els resultats obtinguts a través de l'enquesta permeten identificar amb claredat diverses necessitats no cobertes dins del sistema de salut mental actual al Tarragonès. Tot i que una part significativa de les persones enquestades presenta malestar emocional o trastorns mentals diagnosticats, només la meitat han accedit a serveis especialitzats, fet que posa de manifest barreres importants com els temps d'espera, l'estigma, les dificultats econòmiques o limitacions pròpies dels trastorns.

A més, es constata que la socialització és un àmbit especialment afectat per la salut mental, i la majoria dels enquestats consideren que les persones amb trastorns tenen més dificultats per establir vincles socials. Davant d'aquesta situació, serveis comunitaris com el club social serien de gran ajuda, però la falta de recursos disponibles, sumada al desconeixement generalitzat sobre els clubs socials en salut mental suposen una greu barrera en la inclusió de persones amb trastorn mental a la comunitat.

5.6 Anàlisi de les necessitats actuals segons els professionals

Per poder donar resposta als objectius plantejats de manera completa, s'han fet entrevistes i enquestes a diversos professionals de la salut mental. Els enquestats han estat un auxiliar d'infermeria de l'Institut Pere Mata, una terapeuta ocupacional del centre de dia situat a Tarragona i la coordinadora del club social La Muralla. La transcripció de les tres entrevistes es troben detallades als annexes 8, 9 i 10 respectivament i els resultats de les enquestes es troben als annexes 12 i 13.

La majoria dels professionals enquestats coincideixen en el fet que existeix una clara carència en els recursos de salut mental públics. Els professionals consideren que el servei proporcionat hauria de ser més personalitzat, amb més fàcil accés i major seguiment als pacients i als seus familiars. Concretament, la terapeuta ocupacional entrevistada indica que es necessiten més professionals transversals als centres de salut mental, especialment professionals de la branca dels serveis comunitaris.

D'altra banda, l'auxiliar entrevistat destaca que encara que els recursos actuals es poden millorar, és necessari visibilitzar-los més. Indica "També hem d'ajudar als que no poden demanar ajuda o als que no s'atreveixen, hem de saber interpretar signes d'alarma en les persones sense que aquestes hagin de manifestar directament la necessitat d'ajuda". És interessant relacionar aquest punt amb els resultats de les enquestes a la població, en les quals un 21,5% dels enquestats afirmen haver experimentat malestar emocional, però no han acudit a un centre de salut mental.

Encara que la majoria d'ells justificaven la seva decisió amb carències del sistema, altres indicaven por a l'estigma social existent envers les persones amb trastorn mental.

L'experiència de la coordinadora confirma la necessitat de crear una major consciència respecte al que significa tenir un trastorn mental i com actuar envers aquest, ja que, diversos usuaris marxen del club en veure la situació dels usuaris amb trastorns més cronificats. "Moltes vegades són aquestes persones els que necessiten més ajuda, però no en són conscients". Respecte a aquesta situació, la terapeuta ocupacional manifesta la necessitat d'una campanya de conscienciació social respecte als problemes de salut mental i proposa la creació d'espais diferenciats adaptats als diferents tipus d'usuari i la cronificació del seu trastorn, entre altres aspectes.

Els professionals que coneixien el club amb antelació, coincideixen que és una eina essencial en la recuperació d'un trastorn mental. La coordinadora afirma l'existència d'una relació entre l'assistència al club i la no reinserció al sistema sanitari, conjuntament amb l'adopció d'un estil de vida més estable i normalitzat. Respecte als possibles canvis en el funcionament del club actual, la coordinadora indica que la principal problemàtica radica en el baix pressupost. Actualment, el club atén quasi el doble de persones per a la qual es troba monetàriament preparat, la qual cosa fa que la infraestructura, el temps i altres recursos actuals resultin insuficients. Tant els usuaris enquestats com els treballadors del club, també confirmen la necessitat d'un espai més ampli per poder desenvolupar totes les activitats de manera adequada.

La terapeuta ocupacional també subratlla la importància dels clubs socials, encara que manifesta una sèrie de canvis que considera que farien el club més flexible i adaptat als usuaris. Primerament, considera fonamental que la persona que coordina el club sigui un professional del camp de la salut mental, ja que això garanteix una mirada sanitària i terapèutica sobre totes les activitats i dinàmiques. Segons la seva opinió, tot i que la intervenció directa amb els usuaris pot recaure en altres perfils socials o voluntaris, la presència d'un referent sanitari permet adaptar les propostes a les necessitats reals de les persones ateses, assegurant-ne la inclusió i el benefici terapèutic. D'altra banda, subratlla la importància d'adaptar el recurs als tipus d'usuaris, dividint el club en tres subtipus dependent de la cronificació i el dinamisme dels usuaris i ampliant l'horari d'atenció al públic per tal d'atendre les persones que treballen, estudien o fan altres activitats durant el dia.

Pel que fa al municipi on els professionals consideren que tindria més impacte un nou club social, com es pot observar en el següent gràfic, el 36,4% considera que Tarragona

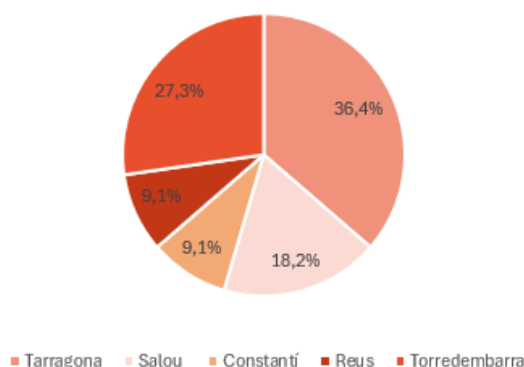

és el lloc més adequat per ubicar el club social, mentre que el 27,3% considera que Torredembarra és el municipi més adient. Els professionals del club que van contestar l'enquesta assenyalen que Salou és el municipi més adient (18,2%), altres municipis mencionats són Constantí i Reus.

Figura 11

Municipi on tindria més impacte un nou club social segons els professionals

En quin municipi penses que tindria més impacte la creació d'un nou club social?

Font: Elaboració pròpia

En conclusió, les entrevistes i enquestes realitzades als professionals posen de manifest la necessitat urgent de reforçar els recursos que ajuden a la integració a la comunitat de persones amb trastorn mental com són els clubs socials. Encara que el club actual proporciona beneficis indubtables per als usuaris i la comunitat, es necessiten més recursos per poder atendre a totes les persones que ho necessiten amb el temps i dedicació suficient, així per a poder crear espais més adaptats als tipus d'usuaris.

5.7 Anàlisi del municipi més adequat per la creació d'un nou club social

En els apartats anteriors, s'ha detectat una major necessitat d'intervenció comunitària en aquells municipis amb un percentatge elevat de població jove i adulta que declara haver patit malestar emocional sense recórrer a cap servei de salut mental. Aquesta dada, juntament amb l'estigma encara present i la manca de recursos específics, reforça la importància de generar espais alternatius i accessibles com els clubs socials.

A partir de l'anàlisi elaborada, tant des del punt de vista demogràfic com a partir de les percepcions de la població i dels professionals de la salut mental, es conclou que existeixen diferents municipis dins del Tarragonès que reuneixen condicions especialment favorables per a la creació d'un club social: Tarragona, Vila-seca i Torredembarra.

Tarragona és el municipi amb més població amb trastorn mental de la comarca i més serveis de salut mental disponibles. Actualment, disposa d'un club social, que es troba desbordat a causa de la gran demanda i la baixa disponibilitat de recursos. Tant la població com els professionals enquestats, coincideixen que el municipi on seria més adient la creació d'un club social és Tarragona, a causa de la gran sobre demanda no atesa.

Vila-seca i Torredembarra són el segon i tercer municipi amb una major població diagnosticada amb trastorn mental (656 i 313 persones respectivament) i una incidència significativament major que a la resta de la comarca (2,73% i 1,74% enfront de l'1,66% de la comarca). Els seus serveis de salut mental es troben limitats, ja que només hi existeixen 2 Centres d'Atenció Primària a cadascun dels municipis i 2 consultoris locals a Vila-seca. Tots dos municipis disposen d'una important activitat social i comunitària, però no disposen de clubs socials propis, la qual cosa suposa una necessitat important en els serveis d'atenció comunitària a la salut mental.

Tots tres municipis esmentats presenten tant una necessitat real com el potencial per acollir un nou club social i esdevenir punts estratègics per millorar la xarxa d'atenció psicosocial al territori. Tot i això, es considera que Torredembarra és el municipi amb una necessitat més urgent de recursos comunitaris, per la qual cosa, es el més adient per a la creació d'un nou club social. Aquesta elecció es justifica per l'elevada proporció de població del municipi que podria beneficiar-se d'un club social, així com per a proximitat d'altres municipis amb una alta incidència de trastorns mentals com son Altafulla, La Pobla de Montornès i Roda de Berà entre d'altres. Aquests municipis a més disposen d'una xarxa de serveis de salut mental molt limitada i una feble connexió amb la capital de la comarca i altres ciutats grans, la qual cosa dificulta la participació de la seva població en projectes comunitaris situats en ciutats més llunyanes com poden ser Tarragona i Vila-seca. D'aquesta manera, establir el club a Torredembarra suposa una decisió estratègica, que afavoreix la descentralització dels serveis comunitaris, facilitant la recuperació i integració social de persones residents a municipis més petits i aïllats.

També és important destacar que Torredembarra és el segon municipi (per darrere de Tarragona) escollit com més adient per a la creació d'un club social segons els professionals amb una relació directa amb els usuaris. El criteri professional proporciona una visió basada en l'experiència i el coneixement de les necessitats reals del territori i reforça la idoneïtat de Torredembarra per acollir el nou club social. En resum, la decisió de situar el nou club social a Torredembarra respon tant a criteris de proximitat i accessibilitat com a una estratègia de distribució territorial més equitativa, que busca apropar els serveis a les persones que més ho necessiten.

6. DAFO del nou club social

El primer pas per avaluar la creació d'un club social en salut mental a Torredembarra és identificar i analitzar els factors interns i externs que poden influir en el funcionament del club tant a curt com a llarg termini. Aquests factors s'analitzen mitjançant una anàlisi DAFO que permet conèixer les debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats del nou club. A continuació es detalla l'anàlisi DAFO del nou club social

Debilitats:

- **Recursos limitats i dependència econòmica en altres entitats:** La creació d'un club social comporta una important inversió. Actualment, l'associació Ment i Salut La Muralla disposa de recursos econòmics limitats, de manera que per poder cobrir les despeses d'un nou club social necessita ajuda d'altres entitats, principalment, l'ajuntament del municipi. Entre les despeses més importants a tenir en compte destaquen el lloguer del local, l'adequació d'aquest i els costos del personal necessari.
- **Recursos sanitaris i comunitaris complementaris limitats:** Torredembarra només disposa de dos Centres d'Atenció Primària. El municipi no té cap recurs sanitari ni comunitari enfocat a la salut mental, la qual cosa pot dificultar la derivació i coordinació directa d'usuaris.

Fortaleeses:

- **Alta demanda potencial:** El municipi compta amb més de 300 persones diagnosticades amb trastorn mental que es poden beneficiar del club social en algun punt del seu tractament.
- **Proximitat amb altres municipis amb demanda potencial:** Existeixen municipis pròxims com Altafulla, La Pobla de Montornès, Creixell, el Catllar o Roda de Barà que poden trobar en el nou club social un servei complementari al seu ventall de recursos en salut mental.
- **Forta experiència:** Els professionals de l'associació tenen una forta experiència en l'establiment i gestió d'un club social, que afavoreix la bona gestió d'un nou club.
- **Relacions existents amb altres entitats:** L'actual club disposa de fortes relacions amb altres entitats clau per a la integració dels usuaris en la societat.

Aquestes relacions existents afavoreixen la creació de noves relacions entre el nou club social i les entitats.

Amenaces:

- **Estigma social envers les persones amb trastorn mental:** Com diversos professionals han destacat, una part de la població continua tenint prejudicis envers els trastorns mentals. Aquests prejudicis poden dificultar la participació dels usuaris de la zona.
- **Possible resistència de l'administració local:** El nou club social necessita suport per part de l'administració del municipi, aquest suport pot ser difícil d'aconseguir si no existeix un fort compromís amb la salut mental de la població.
- **Burocràcia:** Establir un nou club social suposa una sèrie de requisits legals a complir, l'associació ha de demanar diferents permisos i ajuts que poden allargar i dificultar el procés de creació del club.

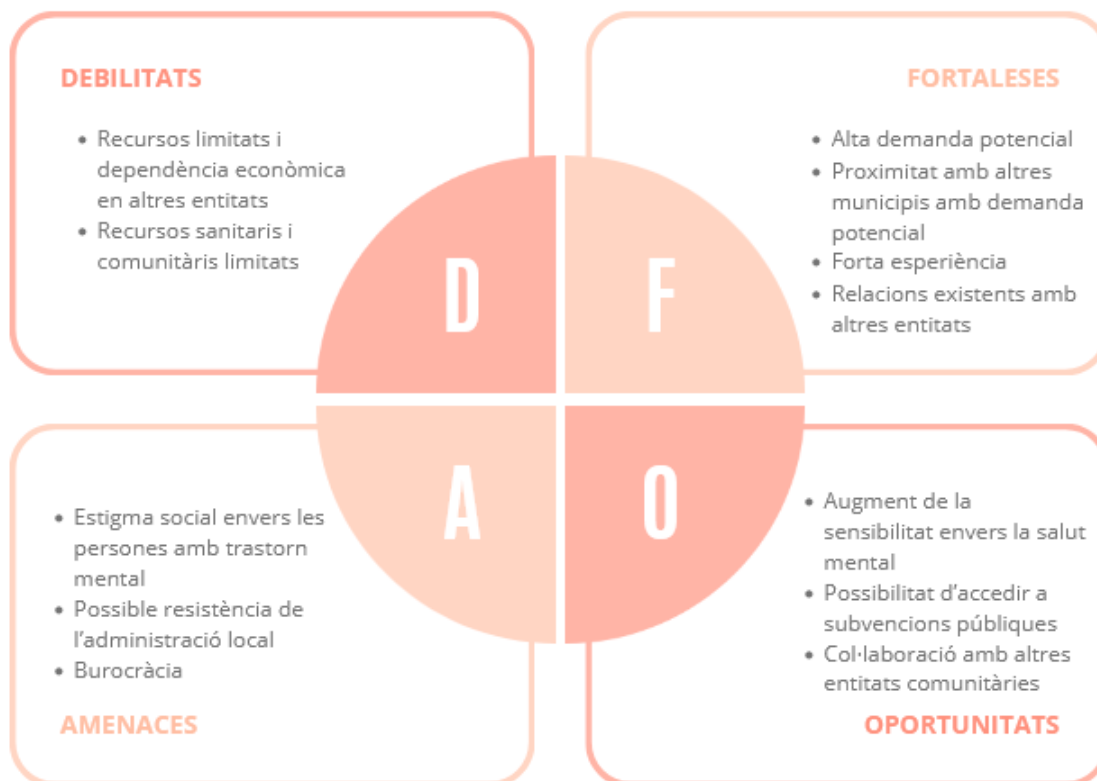
Oportunitats:

- **Augment de la sensibilitat envers la salut mental:** La societat comença a mostrar una major sensibilitat envers la salut mental. Aquesta tendència pot afavorir la integració i acceptació del club social en la comunitat.
- **Possibilitat d'accedir a subvencions públiques:** Hi ha diverses subvencions tant a escala estatal com europea que donen suport a projectes que fomenten la salut mental comunitària i la inclusió social. El nou club social podria beneficiar-se d'aquestes subvencions. Un exemple són els fons Next Generation que compten amb mesures específiques per millorar l'atenció a la salut mental i reduir l'exclusió social de les persones afectades.
- **Col·laboració amb altres entitats comunitàries:** Al municipi hi ha diverses escoles, centres cívics i associacions que poden esdevenir aliats clau per afavorir la consciència envers la salut mental i afavorir la inclusió a la comunitat tant del club com dels seus usuaris.

Figura 12

Anàlisi DAFO del nou club social

Font: Elaboració pròpia

7. Rendibilitat del projecte

Les organitzacions sense ànim de lucre, com és el club social plantejat en el present document, presenten una sèrie de característiques pròpies que dificulten la mesura de la seva rendibilitat econòmica. En aquests casos, és interessant el càlcul del Social Return On Investment (SROI). El retorn social d'una inversió relaciona els beneficis extra-financers generats per un projecte o organització amb els recursos invertits en aquest. Aquesta mesura ajuda a planificar i avaluar projectes, estimant els efectes reals que tenen o tindran les accions dutes a terme sobre totes les parts interessades. És important destacar que l'actual club social ja disposa del càlcul del seu SROI, calculat l'any 2022 a l'estudi "Evaluating the social return on investment of a mental health disorders club: a case study" realitzat per William Alomoto, Angels Niñerola i Maria-Victòria Sánchez-Rebul. Amb l'objectiu de garantir una anàlisi més precisa i contextualitzada, el càlcul del SROI del nou club pren com a referència tant dades disponibles en el mercat com dades del club actual proporcionades pels membres del mateix club social i per l'estudi esmentat.

El primer pas per elaborar un SROI és establir el seu abast i els grups interessats. En aquest cas, es vol mesurar la rendibilitat d'un nou club social situat al municipi de Torredembarra. El club social no es troba constituït, de manera que es realitza un SROI prospectiu mitjançant projeccions futures. Prenent com a referències les xifres de l'actual club social, s'estima que la capacitat del nou club també serà de 70 persones. La situació ideal és que el club tingui una llarga vida al municipi, contribuint a la població de la zona tants anys com sigui necessari. Tot i això, aquesta anàlisi busca valorar la rendibilitat social del nou projecte, per la qual cosa només es considerarà la inversió necessària durant el primer any i els seus efectes. És important destacar que a causa del tipus de projecte es considera que la inversió inicial comporta un efecte prolongat en el temps sobre els beneficiaris. S'estima que per poder atendre aquests usuaris correctament, el club necessita com a mínim els següents membres:

- Dues persones treballadores a temps complet que treballin conjuntament pel bon funcionament del club. En aquest cas es considera que una ha de ser professional en la salut mental (psicòloga, terapeuta ocupacional...) i l'altra professional en un àmbit més social (educadora social, integradora social...).
- Cinc treballadors puntuals o talleristes que assisteixin al club de manera setmanal a oferir classes adaptades als usuaris.
- Estudiants de pràctiques a mitja jornada que ajudin als talleristes o treballadors presents en el moment a coordinar els usuaris i les activitats

fetes en cada moment. El nombre d'estudiants en pràctiques varia segons el moment de l'any, però es considera una mitjana de 8 estudiants per any.

- Voluntaris que també ajudin als altres membres de l'equip en les tasques fetes. En aquest cas s'estima que de mitjana el club comptarà amb 3 voluntaris a mitja jornada durant l'any, tenint en compte que aquests poden ser familiars dels mateixos usuaris que vulguin col·laborar amb l'entitat.

Les parts interessades són totes les persones o grups que estan involucrats directament al club i els que es beneficien de manera directa o indirecta de les accions del club. En aquest cas, es consideren parts interessades als usuaris del nou club i els professionals que contribueixen al funcionament del nou club. En aquest càlcul no es tindran en compte altres parts que podrien estar interessades com la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Torredembarra o entitats col·laboradores, ja que és difícil mesurar els beneficis que les accions del club tindrien sobre aquestes. Tampoc es tenen en compte els familiars dels usuaris i els veïns de la zona, perquè els seus beneficis es troben relacionats amb el seu grau d'implicació amb l'organització, el qual és molt personal i difícil d'estimar a priori.

El següent pas és realitzar un mapa de resultats que il·lustri els canvis experimentats per les parts interessades

Aquest mapa de resultats consta de tres elements fonamentals: els inputs, els outputs i els outcomes¹. Per facilitar el càlcul del SROI, es dona un valor econòmic estimat als inputs i outcomes del projecte. Aquest valor econòmic s'estima a partir del preu que tindrien els diferents elements al mercat o a partir d'altres indicadors en el cas d'elements no comercialitzables.

Els inputs són els recursos (tant monetaris com no monetaris) proporcionats per les parts interessades, que permeten que el club funcioni, tal com el temps dedicat per part dels professionals, l'ajuda econòmica rebuda i la col·laboració d'altres entitats. Els outputs són els resultats dels inputs a curt termini, com poden ser les activitats dutes a terme al club. Els outcomes són els impactes ambientals, socials i econòmics a llarg termini sobre les persones interessades com són la millora de la integració social dels usuaris o l'augment de l'experiència dels professionals.

¹ Outcome: Resultats, impactes o efectes de les accions realitzades a partir dels inputs.

Taula 1

Inputs del nou club social

Concepte	Valor anual
Ajuda econòmica	
Temps estudiants	
Temps voluntaris	
Gymnàs	
Granja	
Local	
Adequació del local	
Total	230.768,00

Font: Elaboració pròpia

A la taula 1 es mostren els inputs necessaris per posar en marxa el projecte. L'ajuda econòmica necessària per poder fer les activitats del club s'estima a partir del pressupost destinat a l'actual club social. Aquesta dada és confidencial, per la qual cosa, per evitar la seva difusió, el valor de tots els inputs del nou club social apareixen en blanc

És important destacar que en la llista d'inputs no apareix els sous dels talleristes, ja que es consideren costos coberts amb l'ajuda econòmica. Els sous dels treballadors es valoren a partir del sou mitjà d'un educador social i d'un terapeuta ocupacional a Espanya l'any 2024. El temps dels estudiants es valora a partir del salari mitjà d'un educador social a Espanya perquè la majoria d'estudiants al club estudien educació social. El temps dels voluntaris es mesura a partir de salari mínim interprofessional a Espanya l'any 2024. També s'estima que el club necessita la col·laboració d'altres entitats com poden ser un gimnàs de la zona o una granja

El valor del gimnàs es calcula a partir del preu al mercat d'un gimnàs municipal a la zona. El valor de l'ajuda econòmica necessària i el cost extra de la granja s'aproximen a partir de dades confidencials de l'actual club. El club actual situat a Tarragona col·labora amb una granja de la zona, es pressuposa que aquesta relació es pot mantenir per al nou club social, de manera que el valor de la granja no canvia. Per establir el valor del lloguer s'ha consultat el preu dels locals a la zona. També es considera necessària una inversió per adequar el local a les necessitats del club, principalment destinats a la compra del mobiliari necessari i assegurar l'accessibilitat del local.

Taula 2

Ouctomes del club social

	Concepte	Valor concepte	Abast (%)	Quantitat beneficiaris	Valor anual
Usuaris	Interacció social amb altres persones	200,0	100%	70	14.000,0
	Interès en activitats esportives	7.506,0	29%	20	152.371,8
	Interès en activitats artístiques	2.058,0	65%	46	93.639,0
	Reducció de recaigudes mèdiques		95%	66	966.982,0
	Millora de les habilitats socials	8.153,0	80%	56	456.568,0
Treballadors	Desenvolupament professional	1.096,0	100%	2	2.192,0
	Millora del coneixement i actitud envers els trastorns mentals	2.128,0	100%	2	4.256,0
Talleristes	Desenvolupament professional	1.096,0	100%	5	5.480,0
	Millora del coneixement i actitud envers els trastorns mentals	2.128,0	100%	5	10.640,0
Estudiants	Interès en activitats esportives	7.506,0	100%	8	60.048,0
	Interès en activitats artístiques	2.058,0	100%	8	16.464,0
	Desenvolupament professional	1.096,0	100%	8	8.768,0
	Millora del coneixement i actitud envers els trastorns mentals	2.128,0	100%	8	17.024,0
Voluntaris	Interès en activitats esportives	7.506,0	100%	3	22.518,0
	Interès en activitats artístiques	2.058,0	100%	3	6.174,0
	Millora del coneixement i actitud envers els trastorns mentals	2.128,0	100%	3	6.384,0
	Valor total				1.843.508,8

Nota: A la taula es pot observar el calcul del valor econòmic anual de tots els outcomes del club social

Font: Elaboració pròpia

A la taula 2 es mostren els outcomes obtinguts amb l'activitat del club. Per assignar un valor econòmic als outcomes, primer s'ha de definir el seu abast dins del club. En aquest cas, l'abast es calcula a partir de les respostes a l'enquesta contestada pels usuaris i a partir dels resultats de l'estudi "Evaluating the social return on investment of a mental

health disorders club: a case study”. Aquest abast es veu reflectit en la quantitat de beneficiaris de cada concepte analitzat.

El valor de la interacció social amb altres persones es mesura a partir del preu de mercat d'una altra servei similar on els usuaris podrien obtenir aquesta interacció com són els centres de dia. Les dades utilitzades en el càlcul de la resta de conceptes es basen en l'estudi de Jones et al. (2020b), “Social return on investment analysis of the health precinct community hub for chronic conditions”.

Com la coordinadora indica a l'entrevista, la gran majoria d'usuaris veuen reduït el seu nombre de recaigudes i visites mèdiques gràcies a l'assistència i el suport del club social. Per estimar tant l'abast com la incidència d'aquesta reducció s'utilitzen les dades del club actual situat a Tarragona. El valor econòmic de la reducció de visites i recaigudes mèdiques es mesura a partir de dades extretes de l'article “Cost of Disorders of the Brain in Spain” en el qual es fa una estimació del cost que suposa a la societat el tractament mèdic dels trastorns mentals. En la taula 3 es pot veure en detall el valor individual de cadascun dels tipus de trastorns així com la seva incidència.

Taula 3

Valoració reducció de recaigudes mèdiques

	Valor (€)	Quantitat de beneficiaris	Valor anual
Trastorns psicòtics	17.576	52	913.952
Trastorns del'estat d'ànim	3.584	8	28.672
Trastorns per ansietat	1.661	2	3.322
Trastorns de la personalitat	5.259	4	21.036
Reducció de recaigudes mèdiques			966.982

Nota: A la taula es pot observar el càlcul del valor econòmic anual de la reducció de recaigudes mèdiques segons el tipus de trastorn.

Font: Elaboració pròpia

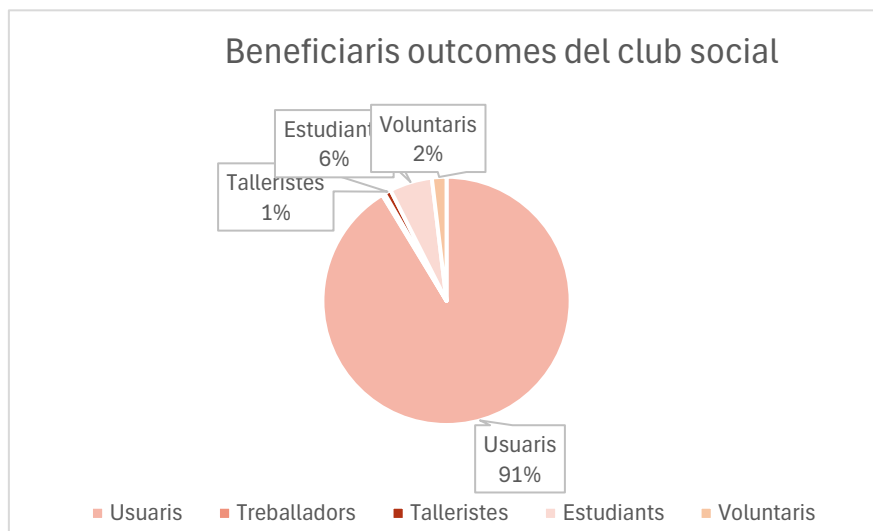
Valor total dels outcomes estimats durant el primer any de funcionament del club és d'1.843.508,8 euros. Cal destacar que els beneficiaris principals, els usuaris obtenen el

91,3% d'aquests outputs, aquesta xifra indica que els efectes del club estan alineats amb el seu objectiu inicial. La segona part interessada amb un major benefici són els estudiants, amb un 5,5% dels outputs totals.

Figura 13

Beneficiaris dels outcomes del club social

Font: Elaboració pròpia

Es considera que els outcomes del primer any del club social es trobaran presents en els beneficiaris durant un període prolongat en el temps, per la qual cosa, per avaluar de manera completa el retorn social de la inversió és necessari calcular el valor dels beneficis durant el temps. Concretament, es consideren els 5 primers anys de funcionament del club. És important recordar que en aquesta anàlisi només es considera la rendibilitat inicial del club, per la qual cosa només es consideren els incomes del primer any i els outcomes d'aquests inputs durant cinc anys. Per poder valorar els outcomes durant el període de manera correcta és necessari considerar els següents aspectes:

- El pes mort indica el resultat que hauria passat de totes maneres, encara que el club no es posi en marxa. En aquest cas, les parts interessades podrien buscar un altre projecte que els proporcionés beneficis similars als del club social. Per exemple, s'estima que el 61% dels usuaris haurien estat derivats a altres projectes similars. Aquest percentatge fa disminuir el valor dels outcomes des del primer any del club social.
- El concepte d'atribució considera que no tots els outcomes son resultat del projecte, sinó que existeixen factors externs al club que ajuden a aconseguir els

outcomes. Un exemple seria el suport social que tenen els usuaris fora del club o els recursos sanitaris que han contribuït a l'estabilització del trastorn. Aquest valor també es considera des del primer any de funcionament del club.

- El decrement representa la reducció de l'impacte en els anys posteriors a l'inici del projecte. Considera que els outcomes es dilueixen en el temps si no existeix una intervenció posterior al primer any.

A la taula 4 es mostren els outcomes del primer any de funcionament del club social, considerant els conceptes prèviament definits. Cal destacar que el valor d'aquests conceptes ha sigut extret de l'estudi de William Alomoto en el qual es va calcular el valor del pes mort, l'atribució i el decrement dels outcomes de l'actual club social situat a Tarragona.

El següent pas és calcular el Valor Actual Net dels outcomes, en aquest cas s'utilitza el tipus d'interès legal publicat pel banc d'Espanya per a l'any 2025, un 3,25%. El SROI es calcula mitjançant la relació entre els inputs fets servir en un projecte i els outcomes obtinguts a partir d'aquest projecte. A la taula 5 es mostra el càlcul dels Valors Actuals Nets dels outcomes de cadascun dels cinc anys i el posterior càlcul del SROI. Concretament, es mostra que durant el primer any de funcionament, el club proporciona 12 euros en conceptes socials per cada euro invertit en el seu funcionament

Taula 4

Valor Net dels Outcomes del projecte

	Outcome	Valor de canvi	Pes Mort (%)	Atribució (%)	Any 1	Decrement (%)	Any 2	Any 3	Any 4	Any 5
Usuaris	Interacció social amb altres persones	14.000,0	61%	50%	2.730,0	50%	1.365,0	682,5	341,3	170,6
	Interès en activitats esportives	152.371,8	24%	20%	92.642,1	50%	46.321,0	23.160,5	11.580,3	5.790,1
	Interès en activitats artístiques	93.639,0	0%	10%	84.275,1	10%	75.847,6	68.262,8	61.436,5	55.292,9
	Reducció de recaigudes mèdiques	966.982,0	6%	20%	727.170,5	50%	363.585,2	181.792,6	90.896,3	45.448,2
	Millora de les habilitats socials	456.568,0	0%	50%	228.284,0	10%	205.455,6	184.910,0	166.419,0	149.777,1
Treballadors	Desenvolupament professional	2.192,0	0%	20%	1.753,6	10%	1.578,2	1.420,4	1.278,4	1.150,5
	Millora del coneixement i actitud envers els trastorns mentals	4.256,0	0%	20%	3.404,8	5%	3.234,6	3.072,8	2.919,2	2.773,2
Talleristes	Desenvolupament professional	5.480,0	0%	20%	4.384,0	5%	4.164,8	3.956,6	3.758,7	3.570,8
	Millora del coneixement i actitud envers els trastorns mentals	10.640,0	100%	0%	0,0	0%	0,0	0,0	0,0	0,0
Estudiants	Interès en activitats esportives	60.048,0	0%	50%	30.024,0	50%	15.012,0	7.506,0	3.753,0	1.876,5
	Interès en activitats artístiques	16.464,0	50%	50%	4.116,0	10%	3.704,4	3.334,0	3.000,6	2.700,5
	Desenvolupament professional	8.768,0	0%	29%	6.225,3	5%	5.914,0	5.618,3	5.337,4	5.070,5
	Millora del coneixement i actitud envers els trastorns mentals	17.024,0	44%	10%	8.580,1	25%	6.435,1	4.826,3	3.619,7	2.714,8
Voluntaris	Interès en activitats esportives	22.518,0	33%	50%	7.543,5	50%	3.771,8	1.885,9	942,9	471,5
	Interès en activitats artístiques	6.174,0	33%	50%	2.068,3	50%	1.034,1	517,1	258,5	129,3
	Millora del coneixement i actitud envers els trastorns mentals	6.384,0	33%	0%	4.277,3	0%	4.277,3	4.277,3	4.277,3	4.277,3
	Valor total	1.843.508,8			1.207.478,5		741.700,7	495.223,1	359.819,1	281.213,8

Font: Elaboració pròpia

Taula 5

Càlcul VAN i SROI del projecte

Any	Valor Net	Valor Net Actual	Inputs	SROI
1	1.207.478,49	1.169.470,70		
2	741.700,73	695.742,58		
3	495.223,12	449.915,27		
4	359.819,14	316.609,56		
5	281.213,85	239.654,95		
		2.871.393,06	266.568,00	10,77171

Font: Elaboració pròpia

Per ampliar la informació obtinguda amb el càlcul del SROI, és recomanable fer l'anàlisi prospectiva incloent altres aspectes i possibles escenaris. Concretament, es calcula el SROI amb les següents variacions:

- Incloent la taxa d'inflació del 2025 (INE, referenciar bé)
- Assumint el valor econòmic del temps dels estudiants i els voluntaris com a inexistent (igual a 0)
- Assumint una disminució del 50% dels outcomes dels usuaris.
- Tenint en compte la reducció de visites i recaigudes sanitàries com a únic outcome
- Assumint que el personal necessari per posar en marxa el club augmenta en 2 treballadors i un estudiant més. Concretament, cal destacar que en aquest cas el sou dels dos treballadors extra no es troba cobert amb l'ajuda econòmica.

Taula 6

Estudi de sensibilitat SROI

Situació	SROI
Original	10,77
Incloent la taxa d'inflació	10,28
Valor temps estudiants i voluntaris = 0	14,06
Disminució del 50% dels outcomes dels usuaris	8,71
Reducció recaigudes mèdiques com a únic outcomes	5,59
Augment del personal	9,28

Font: Elaboració pròpia

Sota els supòsits originals, el nou club social proporciona un retorn social de 10,77 per cada unitat invertida en el projecte. Aquesta xifra evidència no només els grans beneficis per als usuaris, sinó també l'eficiència social de la inversió. Com s'observa a la taula 6 el retorn social del club és positiu en tots els escenaris analitzats. Cal tenir en compte que en aquesta anàlisi no s'han considerat com a parts interessades ni les entitats públiques ni la comunitat al voltant del club, ja que els seus beneficis derivats són amplis i depenen de diversos factors difícils de predir. Tot i això, cal destacar que la reducció de recaigudes mèdiques repercuteix tant en els usuaris com en el sistema de salut públic. Concretament, el retorn del club tenint en compte l'estalvi generat per la reducció de visites i recaigudes mèdiques dels usuaris com a únic outcome és de 5,59 euros per cada euro invertit.

Un altre supòsit interessant de comentar és aquell en què se suposa un augment del personal. En aquest cas, el retorn descendeix lleugerament de 10,77 a 9,28, encara que aquesta disminució es veuria compensada per un augment de la qualitat del servei. Amb 2 treballadors més, el club podria augmentar el temps dedicat de manera individualitzada a cada usuari, cosa que permet una major adaptació a les necessitats específiques dels usuaris.

És important destacar que per simplificar l'anàlisi, només s'han considerat els efectes del primer any de funcionament del club. Tenint en compte la naturalesa del projecte, la situació més adient tant pels usuaris com per la resta de parts interessades és que l'activitat del club tingui continuïtat en el temps. A llarg termini els beneficis del club augmentarien a causa de diferents factors com un augment de la conscienciació envers els trastorns mentals de la zona, la consolidació de xarxes de suport comunitari i l'estalvi en recursos sanitaris i socials públics.

En conclusió, un nou club social a Torredembarra no només garantiria una atenció estable i de qualitat per als usuaris, sinó que també un impacte considerable sobre el conjunt de la comunitat

8. Conclusions

La finalitat del present estudi és avaluar quin és el municipi de la comarca del Tarragonès on tindria un major impacte la implantació d'un nou club social en salut mental gestionat per l'associació Ment i Salut La Muralla. Per tal de garantir una anàlisi completa, a l'inici de l'estudi, es van definir una sèrie d'objectius específics que permeten abordar l'objectiu principal des de múltiples visions complementàries.

El primer objectiu consisteix a fer una anàlisi de l'oferta actual de serveis de salut mental en el territori i la seva accessibilitat. Aquesta anàlisi ens permetria obtenir una visió general dels serveis complementaris disponibles per als potencials usuaris del club. Els resultats evidencien una forta desigualtat en la distribució dels serveis de salut mental, amb una concentració significativa a la ciutat de Tarragona i una manca de serveis especialitzats a la resta de municipis. Aquesta anàlisi ha estat ampliada amb la visió de la població susceptible a patir un trastorn mental (concretament els que ja han experimentat malestar emocional), la població en contacte directe amb ells i els professionals implicats en el seu tractament i rehabilitació. En general, totes les parts posen de manifest una gran falta de recursos, que empitjora la qualitat del servei i la seva accessibilitat. També s'identifica un gran estigma social que dificulta que les persones no diagnosticades accedeixin als recursos per por de ser jutjats per la resta de la població. En aquest cas, es pot afirmar que l'objectiu ha estat assolit satisfactòriament, proporcionant una visió completa dels serveis de salut mental disponibles al territori.

El segon objectiu de l'estudi se centra a identificar les necessitats no cobertes pel sistema de salut mental actual. L'anàlisi ha posat de manifest diverses mancances entre les quals destaquen la insuficiència de professionals, la manca d'atenció especialitzada, i l'absència de recursos comunitaris enfocats a les persones amb trastorn mental amb un grau d'estabilitat que els permet disposar d'una feina o cursar uns estudis. Aquesta necessitat és especialment destacada per la terapeuta ocupacional entrevistada, que expressa una preocupació per les dificultats que experimenta aquest col·lectiu per integrar-se a la vida comunitària. Aquesta situació es podria resoldre mitjançant recursos com els clubs socials especialitzats en el perfil esmentat. En aquest cas també s'assoleix el segon objectiu, identificant amb claredat les necessitats no cobertes i aportant una proposta concreta per abordar-les.

El tercer objectiu de l'anàlisi és determinar la demanda potencial del nou club social als diferents municipis del Tarragonès. L'estudi ha identificat diversos municipis amb una població diagnosticada amb trastorns mental diagnosticat significativa (al voltant de les 100 persones) i recursos sanitaris en matèria de salut mental molt limitats: Torredembarra, Vila-seca, Constantí, Roda de Berà, La Pobla de Montornès, Altafulla, Creixell i el Catllar. En particular, Torredembarra Vila-seca i Tarragona es presenten com als municipis amb una major demanda potencial de serveis comunitaris. Torredembarra i Vila-seca superen les 300 persones residents diagnosticades amb trastorn mental. Tarragona es presenta com el municipi amb més persones diagnosticades i més recursos especialitzats per aquest col·lectiu.

L'anàlisi de la informació presentada en el desenvolupament del tercer objectiu (conjuntament amb la informació dels dos objectius anteriors) suposa una peça clau per donar resposta a l'objectiu principal del treball, determinar el municipi més adient per la creació d'un nou club social. En l'anàlisi es considera que existeixen diversos municipis amb una alta demanda potencial, concretament, els municipis amb una major urgència de serveis comunitaris són Tarragona, Vila-seca i Torredembarra. Tots tres municipis presenten unes característiques ideals per l'establiment del nou club. No obstant això, la forta centralització dels serveis de salut mental que presenta la comarca i la dispersió de població diagnosticada amb trastorn mental, dona lloc a una necessitat d'establir recursos a zones més llunyanes a la capital, facilitat l'accessibilitat a la població de la zona. Davant d'aquesta necessitat, Torredembarra es presenta com el municipi més adient per impulsar la descentralització dels serveis de salut mental, ja que compta amb una alta demanda potencial del servei, a més de proximitat a altres municipis amb una alta incidència i serveis limitats (com són Altafulla, La Pobla de Montornès i Roda de Berà entre d'altres). Tarragona és el municipi amb més recursos de salut mental, tant comunitaris com sanitaris i Vila-seca presenta menys municipis propers que es puguin veure afavorits per un nou club social, a més de tenir una connexió amb la ciutat de Tarragona més forta. Per aquestes raons, encara que Vila-seca i Tarragona també disposen de les característiques necessàries per acollir el nou club social, el present estudi considera que Torredembarra és el municipi amb una necessitat més urgent, esdevenint el municipi escollit. Tant el tercer objectiu com la hipòtesi principal del treball es consideren assolits, ja que s'ha identificat la demanda dels diferents municipis i s'ha seleccionat el municipi òptim per a situar el nou club social.

El quart objectiu és estudiar l'impacte que tindria la creació del nou club social al municipi escollit, Torredembarra. Aquesta anàlisi s'ha dut a terme mitjançant la valoració dels

outcomes derivats de la iniciativa. Els resultats mostren que el col·lectiu més beneficiat són els usuaris directes del club, que concentren el 91,3% dels impactes positius identificats. El outcome més rellevant econòmicament és l'estabilització del trastorn, que es veu reflectida en una reducció de les recaigudes mèdiques dels usuaris. En menor mesura, els estudiants que realitzen les pràctiques al projecte són el segon col·lectiu més beneficiat, a causa del desenvolupament professional i la millora de coneixements i actituds envers els trastorns, entre altres beneficis. Cal assenyalar, que l'impacte del projecte sobre les famílies dels usuaris o els veïns del municipi no ha estat quantificat a causa de la dificultat per predir i mesurar el seu grau d'implicació en el projecte. En conseqüència, es considera que aquest objectiu ha estat parcialment assolit, ja que s'ha dut a terme una avaluació de l'impacte del projecte sobre els principals col·lectius beneficiats, però no s'han pogut quantificar els efectes sobre tota la comunitat.

Finalment, el cinquè objectiu se centra a avaluar la rendibilitat del projecte i s'ha abordat mitjançant el càlcul del Social Return On Investment (SROI). L'anàlisi indica que, sota els supòsits originals, el club generaria un retorn social de 10,77 euros per cada euro invertit, evidenciant una elevada eficiència social de la inversió. Aquesta xifra reflecteix beneficis directes per a les parts interessades, així com l'estalvi considerable generat al sistema públic de salut, a través de la reducció de recaigudes i visites mèdiques. L'anàlisi de sensibilitat ha demostrat que, enfront d'escenaris alternatius amb pitjors condicions, el retorn social del projecte es manté positiu. L'últim objectiu també es considera assolit, ja que l'anàlisi elaborada demostra els beneficis i la rendibilitat del projecte.

Durant el procés de desenvolupament de l'estudi, han sorgit diverses dificultats, principalment relacionades amb l'obtenció d'informació per part dels professionals en salut mental. Malgrat diversos intents de contacte, alguns professionals no van poder participar en les entrevistes a causa de la seva càrrega de treball. No obstant aquesta limitació, gairebé tots els objectius plantejats a l'inici de l'estudi han sigut assolits amb èxit, oferint una visió global de la situació de salut mental de la comarca del Tarragonès. D'acord amb l'anàlisi presentada, es conclou que, encara que existeixen diversos municipis del Tarragonès amb una clara necessitat de recursos comunitaris com és un club social, Torredembarra és el municipi més idoni per a la seva implantació. Aquesta decisió es veu sostinguda per la demanda potencial del municipi, així com per als recursos limitats a la zona i la seva proximitat geogràfica a altres municipis amb alta demanda, entre altres. A més, l'estudi verifica que el projecte és rendible, proporcionant

grans beneficis no només als usuaris del club sinó a totes les parts implicades en el projecte.

9. Bibliografia

- Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya. (2023). *Central de Resultats: Àmbit de Salut Mental i Adiccions*. Recollit de <https://aquas.gencat.cat/web/.content/minisite/aquas/publicacions/2023/salut-mental-addiccions-2017-2022-central-resultats-aquas2023.pdf>
- AVIFES, Asociación Vizcaina de Familiares y Personas con Enfermedad Mental. (2019). *Ocio y salud mental*. Bilbao. Recollit de <https://www.consaludmental.org/publicaciones/Ocio-salud-mental.pdf>
- Bayón, C. B. (14 / Març / 2023). *Salud Mental 360*. Recollit de El origen y la evolución de los clubs sociales en Cataluña: <https://www.som360.org/es/articulo/origen-evolucion-clubs-sociales-cataluna>
- Bretón, E. F. (29 / Maig / 2020). *COVID-19 i salut mental*. Recollit de COVID-19 i salut mental : <https://salutpublica.gencat.cat/ca/detalls/Article/COVID-19-i-salut-mental/>
- Carys Jones, N. H. (2020). Social Return on Investment Analysis of the Health Precinct Community Hub for Chronic Conditions. *International Journal of Environmental Research and Public Health*,. Recollit de <https://www.mdpi.com/1660-4601/17/14/5249>
- Clubhouse International. (sense data). *What are Clubhouses?* Recollit de <https://clubhouse-intl.org/what-we-do/what-clubhouses-do/>
- Comisió Europea. (2023). COMUNICACIÓN DE LA COMISIÓN AL PARLAMENTO EUROPEO, AL CONSEJO, AL COMITÉ ECONÓMICO Y SOCIAL EUROPEO Y AL COMITÉ DE LAS REGIONES. Brusel·les. Recollit de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7533371>
- Comisió Europea. (2023). Comunicación sobre un enfoque global de la salud mental. *COMUNICACIÓN DE LA COMISIÓN AL PARLAMENTO EUROPEO, AL CONSEJO, AL COMITÉ ECONÓMICO Y SOCIAL EUROPEO Y AL COMITÉ DE LAS REGIONES sobre un enfoque global de la salud mental*, (pág. 1). Bruselas.

Confederación Salud Mental España. (20 / Setembre / 2016). *30 años de la Reforma Psiquiátrica: "Una ley no lo arregla todo"* . Recollit de <https://consaludmental.org/sala-prensa/actualidad/reforma-psiquiatrica-revista-encuentro/>

Dades Obertes de Catalunya. (2015). *Nombre de persones amb discapacitat per tipologia. Municipis de més de 20.000 habitants*. Recollit de https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Societat-benestar/Nombre-de-persones-amb-discapacitat-per-tipologia-/jwvj-9knm/data_preview

Etxebarria, S. G. (2000). Prácticas de ocio de las personas con trastornos mentales. A S. G. Etxebarria, *Ocio y salud mental* (p. 77-119). Deusto: Universidad de Deusto. Recollit de http://www.deusto-publicaciones.es/ud/openaccess/ocio/pdfs_ocio/ocio14.pdf

Federación de Euskadi de Asociaciones de Familiares y Personas con. (2013). *La realidad del estigma social entre las personas con enfermedad mental en la CAPV*. Bilbao.

Generalitat de Catalunya. (5 / juny / 2015). ORDRE BSF/186/2015, de 5 de juny, del servei de club social per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental. Barcelona. Recollit de <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=696614>

Generalitat de Catalunya. (2023). *Informe I: Propuesta de las estrategias del Pacto Nacional de Salud Mental y Bienestar Emocional de Catalunya 2024-2030*. Barcelona. Recollit de https://presidencia.gencat.cat/web/.content/ambits_actuacio/pacte-nacional-salut-mental/ESP_informe-Pla-de-salut-mental-28_03_24-ACCESSIBLE_96.pdf

Generalitat de Catalunya Departament de Salut . (2020). *Informe de salut de Catalunya 2019*. Barcelona: Direcció General de Planificació en Salut.

Generalitat de Catalunya Departament de Salut. (2021). *Pla de salut de Catalunya 2021-2025*. Barcelona: Direcció General de Planificació en Salut. Recollit de https://scientiasalut.gencat.cat/bitstream/handle/11351/7948/pla_salut_catalunya_2021_2025_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Generalitat de Catalunya Departament de Salut. (2022). *Pla de salut de la Regió Sanitària de Camp de Tarragona 2021-2025*. Tarragona: Direcció General de

- Planificació en Salut. Departament de Salut. Recollit de
<https://scientiasalut.gencat.cat/handle/11351/8107>
- Oleguer Parés-Badell, G. B.-C. (2014). Cost of Disorders of the Brain in Spain. *PLOS one*. Recollit de
<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0105471>
- Organización Mundial de la Salud. (17 / Juny / 2022). *Salud mental: fortalecer nuestra respuesta*. Recollit de <https://www.who.int/es/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>
- Pol i Borràs, M. (02 / 02 / 2006). *La inclusión social a través del ocio: El club social*. Recollit de
https://www.informacionespsiquiatricas.com/anteriores/info_2006/01_183_09.htm
- Torreblanca Martín, V. (2011). *Ocio y Empoderamiento en Personas con Enfermedad Mental*. Madrid: Universidad Complutense de Madrid. Recollit de
<https://docta.ucm.es/rest/api/core/bitstreams/4fe66733-6c08-4fc1-b149-20b04a3ee493/content>
- William Alomoto, A. N.-V.-R. (2024). Evaluating the social return on investment of a mental health disorders club: a case study. *Emerald insight*. Recollit de
<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/sej-10-2023-0122/full/html>
- World Leisure Organization. (2020). *Carta Sobre el Ocio*. Recollit de
https://www.worldleisure.org/wlo2019/wp-content/uploads/2021/07/Charter-for-Leisure_es.pdf